БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 157 (5049)
Воскресенье
Августын 4
1946 он

Сэн 20 мүнгэн

Мүнөөдэр—түмэрзамайхидай һайндэр. Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө үнэн сэхээр ажаллажа байгаа түмэрзамай транспортын түрүүшүүлдэ баяр мэндэ!

Түмэрзамайхидай Бүхэсоюзна Сталинска һайндэр

Түмэрзамай транспортын Бүхэсоюзна һайндэр энэ жэлдэ шэнэ табанжэлэй түсэб—СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ ба һэргээн бодхоохо табанжэлэй түсэб гүйсэдхэхын түлөө тэмсэлэй үе соо һайндэрлэгдэхэ байна. Энэ түсэб хадаа советскэ хүн бүхэнэй ажабайдалай нангин хуули болон бэелүүлэгдэжэ байна.

Советскэ арад хадаа Сталинска табанжэлнүүдэй хүсые эли тодоор мэдэнэ. Эдэ жэлнүүд хадаа манай ороной хүсэ шадалые хүгжөөһэниинь мэдээжэ. Энээнэй ашаар манай Эхэ орон болбол гитлеровскэ Германида ба империалистическэ Японидо эсэргүү Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда түгэс илалтые туйлаһан байна.

Түмэрзамайхид өөһэдынгөө һайндэрые угтан тэмдэглэхэ зуураа, шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө улам эршэмтэйгээр тэмсэжэ байнад. Энэ түсэб соо советскэ Эхэ оронойемнай сэрэгэй ба экономическа хүсэ шадалые саашадань хүгжөөхэ гэһэн нүхэр Сталинай агууехэ түүхэтэ программа харуулагдана гэжэ советскэ түмэрзамайхид мэдэнэ. Шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэлтэ ба үлүүлэн дүүргэлтэ хадаа коммунизм тээшэ бидэнэрэй дабхиха замые бэлэдхэн үгэнэ.

Шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан бүхы капиталовложенинуудай зургаанай нэгэ хубинь түмэрзамай транспортын саашанхи хүгжэлтэдэ зорюулагдана. Энэ хадаа советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ ба хүгжүүлхэ хэрэгтэ түмэрзамай транспортын угаа ехэ удхашанартай байһыень дахин дахин гэршэлнэ.

Сталинска шэнэ табанжэл соо түмэрзамай транспорт болбол немецкэ эзэмдэлгэдэ орожо һандаргагдаһан түмэрзамые һэргээн бодхоохо, дайнай урда тээхи ашаа шэрэлгын хэмжээе хүсэжэ, нилээдгүй ехээр үлүү гаргаха зорилготой байна. Табанжэлэй эсэстэ 7230 километр түмэр зам шэнээр баригдаха юм. 5325 километрэй хэмжээтэй түмэр зам электрифицировалагдана. Эдэ хадаа манай ороноие түмэрзамай талаар бүхы дэлхэй дээрэ түрүү һуури эзэлхэ арга-боломжо олгохо байна. Табанжэлэй турша соо манай транспорт болбол 6165 шэнэ паровозуудые, 555 электровозуудые, 865 тепловозуудые, 472,5 мянган ашаанай ба 6 мянган пассажирска вагонуудые абаха юм. Ашаанай вагонуудай 93 процентнь автотормозтой, 75 процентнь автосцепкэтэй болгогдохо байна. Мүн мүнөө байһан түмэр замда 50 мянган километр хэмжээтэй шэнэ рельсэнүүд татагдаха юм.

Эдэ бүхы хадаа түмэрзамай бүхы хүдэлмэриие саашадань болбосон болгохо, хүдэлмэришэн бүхэнэй дүршэл шадабариие улам дээшэлүүлхэ, тэдэнэрэй ажабайдалые һайжаруулха эрилтые табина.

Мүнөө үедэ ашаа шэрэлгэ зөөлгэ улам ехээр ургажа байна. Тиимэһээ ашаа зөөлгын бүхы резервнүүдые зүбөөр хэрэглэжэ, гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэхэ зорилготой байнабди.

Түмэрзамай транспортын бүхы һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэд ба хүдэлмэришэд өөһэдынгөө абаһан уялгануудаа хэдэн шэнээн дүүргэһэн тухайгаа энэ һайндэрөөр дашарамдуулан арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинда элидхэдэг байна. Манай түмэрзамайхид болбол үнгэрһэн саг соо ажал хүдэлмэриие нилээд эмхитэйгээр ябуулаа. Ашаа шэрэлгын хахад жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна.

Бурят-Монголой түмэрзамайхид Сталинска шэнэ табанжэлэй түсэб гүйсэдхэлгэдэ тон эдибхитэйгээр оролсожо, 1946 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон Галуута-Нуурай ба Улан-Удын отделенинуудай түмэрзамайхид Бүхэсоюзна мүрысөөндэ илаһан ба Улан-Удын отделени һүүлэй хоёр һарын турша соо Бүхэсоюзна хоердохи шагнал абаһан байна. Мүн Бурят-Монголой Гигант—паровозо-бүтээлгын заводой коллектив шэнэ паровоз гаргалга дээрээ жэшээтэ һайн амжалта туйлажа, 4 һарын турша соо 4 дахин Бүхэсоюзна хоердохи шагнал абаба.

Түмэрзамайхидай мүрысөөнэй дүнгые гаргаад байхада эндэ байгаа түмэрзамай бүхы һалбаринууд бүгэдөөрэн гүрэнэй уялгата түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Түмэрзамай түрүүшүүд, алдарта стахановецууд табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ уялгануудые абана. Машинистнууд нүхэд Богинский ба Лабушкин гэгшэд 1946 оной түсэбые ноябриин 7 хүртэр дүүргэхэ уялга абаад, жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилжэ байна. Мүн депогой токарьнууд нүхэд Зонин ба Богенин гэгшэд 5 һарын турша соо жэлэйнгээ даалгабариие дүүргээ. Вагон заһабарилгын пунктын алдарта стахановец Алексей Смирнов гэгшэ түмэрзамайхидай һайндэрэй урда тээхи стахановска вахтда жагсажа, үдэрэйнгөө даалгабариие 2604 процент гүйсэдхөө.

Иимэ алдарта хүнүүд Улан-Удын, Галуута-Нуурай түмэрзамай отделенинууд дээрэ тиимэ үсөөн бэшэ, харин арбаадаар ба зуугаадаар тоологдодог юм. Шэнэ Сталинска табанжэлэй түрүүшүүлэй тоо үдэрһөө үдэртэ ургахатаяа хамта, түмэрзамай бүхы һалбаринуудай хүдэлмэринүүдтэ шэнэ шэнэ үүсхэлнүүдые гаргагшад олошорон байна.

Мүнөөдэр түмэрзамай транспортын бүхы хүдэлмэришэд өөһэдынгөө хэһэн, бүтээһэн ажал хүдэлмэриин дүнгые гаргаха зуураа, саашадаа улам һайнаар хүдэлмэрилхэ гэһэн зорилго табинад. Түмэрзамайхид шэнэ табанжэлээр хараалагдаһан түүхэтэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө өөһэдынгөө бүхы хүсэ шадалые Эхэ оронойнгоо ба нүхэр Сталинай урда эли тодоор харуулан, шэнэ шэнэ патриотическэ хүдэлөөнүүдые үүсхэхэнь лабтай.

Хэтын заншал болоһон түмэрзамайхидай түүхэтэ Сталинска һайндэрые манай ороной бүхы ажалшан арад ажалай гайхамшагта габьяагаар угтажа, түмэрзамай транспортын бүхы хүдэлмэришэд хадаа парти ба правительствын зүгһөө табигдаһан харюусалгата эрилтые саг болзор соонь хүндэтэйгөөр бэелүүлхэ байха гэжэ найдана.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ

1946 оной пар хахалалгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө Суулгын МТС-эй хүдэлмэришэд ба мэргэжэлтэд социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсажа, пар хахалалгын түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Тус МТС болбол 2700 га пар хахалха түсэбтэй аад, мүнөө 2900 гаа хахалжа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ.

Колхозуудай поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа тракторна отрядууд ба трактористнууд ударна хүдэлмэриин жэшээнүүдые харуулна. Нүхэд Сандаков, Будаев ба бусад трактористнууд пар хахалалгын үедэ үдэрэйнгөө нормые саг үргэлжэ 150-200 процент дүүргэжэ ябанад.

Энэ МТС-эйхидэй туйлаһан амжалга хадаа МТС-эй хүүтэлбэрилэгшэдэй ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадаһан ба бүхы хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэдэй, өөрынгөө урда табигдаһан зорилгодо харюусалгатайгаар хандажа, социалистическэ мүрысөөнэй дүлэ үргэнөөр бадаруулһанай аша үрэ мүн болоно.

Пар хахалалга үлүүлэн дүүргэбэ

Занграйн аймагай Ново-Брянска сельсоведэй Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Матвеев) түрүүшын ряд пар хахалха түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Энэ колхоз хабарай тарилгаһаа хойшо пар хахалгада һанаагаа табижа, июлиин 17-до 885 гектар пар хахалха түсэбтэй байһан аад, 1035 гектар пар хахалба.

Мүнөө хоёрдохи ряд хахалалгада бии хүсэеэ элсүүлжэ, тэрэнээ эршэмтэйгээр ябуулжа байна. Пар хахалалгада 8 тракторнууд таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Үбһэ хуряалгын темпые улам хурдадхаха!

Эмхитэй хүдэлмэри

Ториин аймагай Доодо-Бургалтайн сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой членүүд үбһэ сабшалгые үндэр темптэйгээр ябуулжа байнад. Үбһэ хуряалгада ябаһан бригадануудай ба звенонуудай дунда үндэр бүтээсэ туйлажа, үбһэ ехээр хуряаха гэһэн мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Эрхим хажууршад Д. Раднаева, Д. Н. Бимбаев гэгшэд гар хажуураар үбһэ сабшалга дээрэ ажалай үндэр бүтээсын үльгэр жэшээ харуулна.

Ч. Д. БАНЗАРАКЦАЕВ.

Комсомолецуудай үүсхэлээр...

Удэжэ байһан адуу малдаа үбһэ тэжээлэй элбэг ехэ база байгуулха зорилготойгоор, манай Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд хэдэн дахин воскресснигүүдые үнгэргэжэ, набша намаа элбэг ехээр суглуулба. Мүнөө эдэнэр гурбан воскресник хэжэ, 30 тонно үлүүтэй үбһэ тэжээл бэлэдхэбэ.

Энэ хүдэлмэридэ комсомолецууд Е. Лемешева, Куприян, Ревцов болон бусад үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилһэн байгаа. Тэдэнэр хадаа ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа, бүхы союзна бэшэ залуушуулые энэ хүдэлмэридэ элсүүлнэ.

Үбһэ хуряалгын темп дээшэлнэ

Тарбагатайн аймагай колхозуудаар үбһэ хуряалгын хүдэлмэри үдэр ерэхэ тудам үндэр темптэйгээр ябажа байна. Хэрбээ июлиин 15-һаа 20 хүртэр 834 гектар сабшагдаһан байгаа һаа, 20-һоо 25 хүргэр 1094 гектар сабшагдаба. Июлиин 25-һаа 29 хүртэр 1440 гектар сабшагдаад һүрилэгдэбэ. Мүнөө аймагай колхозууд үбһэ сабшаха түсэбөө 43 процент болгоо.

Үбһэ хуряаха түсэбөө 50 процент дүүргэһэн „Красная заря" колхоз, түсэбөө 52 процент дүүргэһэн Молотовой нэрэмжэтэ, 56 процент түсэбөө дүүргэһэн „Победитель" колхоз, мүн Кагановичын, Дзержинскиин, Кировэй нэрэмжэтэ ба „Искра" колхозууд үбһэ сабшаха түсэбүүдээ 60-һаа 81 процент дүүргээд, аймаг соогоо түрүү һуури эзэлжэ ябанад.

Дээрэ нэрлэгдэһэн колхозууд хадаа энэ амжалтануудые имагта социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр эрхилжэ туйлаба гээшэ. Тус колхозуудай олонхи үбһэшэд үдэрэйнгөө даалгабаринуудые холо үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, „Искра" колхозой сенокосилкашад Тимофей Павлов ба Лазарь Бурцуковский гэгшэд 8 үдэрэй туршада 40—43 гектар эрхим һайн шанартайгаар сабшаба. Гар хажууршад Е. Давыдова, Т. Русина, Н. Гаврилова, Т. Трифонова болон бусад 0,30 гектар үбһэ сабшаха байһан аад, 0,50—0,60 гектар хүртэр сабшана.

Эдэ колхозууд үбһэ сабшалга ба һүрилэлгэ дээрэ забһар гарганагүй. Хэрбээ июлиин 20-ой мэдээгээр мянга холо гаран гектар һүрилэгдээгүй байгаа һаа, мүнөө барандаа һүрилэгдэбэ.

И. ТАЙНОВ.

Хэжэнгын аймагай колхозуудаар

ХЭЖЭНГЭ. (**Телефоноор абтаба**). Тус аймагай колхозууд 50.000 гектар үбһэ сабшаха байһан аад, июлиин 30-ай мэдээгээр оройдоо 8 мянган гектар сабшабад. Үбһэ хуряалга дээрэ арайхан гэжэ 1651 хүн хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэрэй 610 хүн гар хажууршадаар ажаллана. Графигай ёһоор 241 сенокосилка табигдаха байһан аад, оройдоо 147 сенокосилка табигданхай.

Набша намаа суглуулха хүдэлмэридэ 155 хүн хүдэлмэрилжэ, 20 үдэрэй туршада миил 1411 центнер үбһэ суглуулжа силосовалба. Тэрэшэлэн силосовани хэхэ хүдэлмэри аймагай бүхы колхозуудаар тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Үбһэшэдэй дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри һулаар табигданхай. Эгээл иимэһээ урмашуулгын хэмжээнүүд бэелүүлэгдэнэгүй. Гансахан „Заветы Ильича" гэжэ хүдөө ажалай артелиин зарим нэгэн колхознигуудта нэмэлтэ түлбэри үгтэхэ болоод байха юм.

Үшөө иимэһээ аймагай партийна ба советскэ организацинууд болбол үбһэ хуряалга ба силос дараха хүдэлмэринүүдые үндэр темптэйгээр ябуулха тушаа эдир шууд хэмжээ-ябуулгануудые абаха хэрэгтэй.

Хоёрдохёо үбһэ сабшахань

Тарбагатайн аймагай колхозуудаар герасимовска звенонууд үбһэ хоёрдохео сабшахаа бэлэдхэл хэжэ байна. Түрүүшын ногоое сабшамсаараа уһалалга хэнэ. Жэшээлхэдэ, „Гигант" колхозой нүхэр Акуловай хүтэлбэрилдэг герасимовецууд 50 гектар сабшагдаһан газар уһалба. Тэрэшэлэн нүхэр Павловай хүтэлбэрилдэг „Искра" колхозой герасимовска звеногой членүүд 50 гаран гектар сабшалан уһалба. „Красный боец" колхозой герасимовецууд нүхэр Мельников түрүүтэй 40 гектар сабшалан уһалба.

„Победитель" колхозой герасимовецууд нүхэр Петровой хүтэлбэри доро 20 гаран гектар сабшалан уһалжа, хоёрдохёо үбһэ сабшаха бүхы арга боломжотой болобо.

Даб дээрээ бүхы аймаг соомнай 435 гектар сабшалан уһалагдаад байна.

Зарим түрүү колхозуудай уһалагдажа боломоор бүхы сабшалан дээгүүр хоёрдохёо үбһэ сабшаха бэлэдхэл хэгдэжэ байха юм.

И. ФЕДОРОВ.

Машинист Горюнов 9 центнер үбһэ абаха болоо

Мухаршэбэрэй колхозуудта нэмэлтэ түлбэри үгтэжэ эхэлээ

—Ударна хоёр долоон хоног соо сабшалан хадалан дээрээ олоороо гаража хүдэлхэ—гэһэн лозунгтойгоор Мухаршэбэрэй аймагай колхознигууд хүгшэн-залуугүй барандаа үбһэнэй хүдэлмэридэ эдибхитэйгээр хабаадалсана.

Эндэ үбһэ хуряалгын графигай ёһоор 2.228 хүн гараха ёһотой байһан аад, мүнөө 3.357 хүн үбһэнэй сабшалга, тармалга, сомолго, силос даралга, набша намаа болон бургааһа мүшэр суглуулгада гараад ажаллажа байна. Үбһэнэй хүдэлмэридэ ябаһан колхознигуудта нэмэлтэ түлөөһые үбһөөр үгэхэ тухай парти ба правительствын сэсэ мэргэн тогтоол колхознигуудай дунда хэшээл зоригынь бадаруулжа, тэдэнэр бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха гэжэ оролдоно. Тэрэнэй ашаар түрүү колхозууд үбһэ хуряалгые хурданаар ябуулжа байнад.

Жэшээнь, Хонхолойн сельсоведэй 17 партсъездын нэрэмжэтэ артель хамта 900 гектар сабшаха байһан аад, мүнөө 805 гектар сабшаба гииг ээд байхадаа, тус колхоз үбһэ хуряалгын түсэбые сабшалгаар 89 процент дүүргэбэ гээшэ. Тэндэ үбһэндэ ябаһан колхознигуудай ажалта үдэр дээрэ үбһэ хубаажа эхэлээ. Тус колхоз хамта 222 центнер үбһэ нэмэлтэ түлбэридэ гаргаһан байгаа.

Тиихэдэнь, хэнэй бригада хэды шэнээн үбһэ тэжээл суглуулжа абаһан тоонь эли тодоор гаража ерэнэ. Жэшээлхэдэ, №1 бригада (бригадирынь Козлов) ажалта үдэр бүхэндэ 8—8 килограмм хубааһан байхадань, №2 бригадада 7 килограмм хүртэһэн байха юм.

Тиихэ зуураа, эрхим һайнаар хүдэлжэ ябаһан колхознигууд нэмэлтэ түлбэри нилээд ехээр абажа байна. Машинист Горюнов үбһэндэ ороһонһоо хойшо 85 гектар сабшажа, мүнөө аяар 9 центнер үбһэ абаха болоо. Колхозницанууд Брылёва, Гуролёва болон бригадир Козлов гэгшэд 4-4 центнерһээ үлүү үбһэ абаба.

Мүн аймагай Мухаршэбэрэй сельсоведэй „Большевик" колхоз үбһэнэй хүдэлмэридэ хабаадалсажа байһан колхознигуудай ажалта үдэртэ нэмэлтэ түлбэри үгэжэ эхилэнхэй. Тэндэ колхознигуудай эршэтэй шангаар хүдэлжэ олоһон ажалта үдэртэнь ялала ехэ үбһэн хүртэжэ, тэдэнэр энээнһээ хойшо бүри һайнаар ажаллаха гэжэ урмашанхай. Энэ артелиин №1 бригадада 13 килограмм ба №2 бригадада—11 килограмм үбһэн ажалта үдэр бүхэндэ хүртэһэн байха юм. Тиихэдэ ОТФ-эйн хүдэлмэришэд үбһэндэ ябалсаад байхадаа, ажалта үдэр бүхэндөө аяар 17—17 килограмм үбһэ хубаажа абаба.

Эдэ колхозуудта үбһэнэй хүдэлмэри ба силос даралга дээрэ колхознигуудай хэһэн ажалай тоо бүридхэлые тодо һонороор табиһан хадань, мүнөө нэмэлтэ түлбэриие зүбөөр хубаахада туһатай байна.

Г. ВАСИЛЬЕВ.

Эдэ колхозууд гээгдэнэ

КЯХТА. (**Телефоноор абтаба**). Үбһэ хуряаха ба силос дараха хүдэлмэри аймагай колхозуудаар хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна. Сабшалга һүрилэлгэ хоёрой хоорондо забһар ехээр гарана. Хэрбээ 6383 гектар үбһэн сабшагдаһан байгаа һаа, тэрээнэй 5282 гектар дээрэһээ сабшагдаһан үбһэн һүрилэгдэбэ.

Мүнөө хамта дээрээ оройдоо 433 хүн үбһэ сабшажа байха юм. Набша намаа суглуулха хүдэлмэридэ миил 62 хүн ябана. Тиимэһээ үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо оройдоо 1204 тонно силос даралгдаа. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Симодуров), Больше-Лукскэ сельсоведэй Энгельсын нэрэмжэтэ хүдөө ажалай артель (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Шабалин), Усть-Кяхтын сельсоведэй Ульяновай нэрэмжэтэ колхоз (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Зарубин) аймаг соогоо эгээн гээгдэнги һуури эзэлнэ.

Тус колхозуудаар социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр эрхилэгдээгүй дээрэһээ ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлаха ябадал байхагүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кабанскын аймагай Посольско сельсоведэй «Байкал» гэжэ загаһан ажалтай артельдэ Кыштымов Степан Павлович 1931 онһоо хойшо бригадираар хүдэлмэрилнэ. Эрхим ажалайнгаа түлөө БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамота абаһан байна.

И. Красавцевай фото.

УЛААН ТУГ БАРЮУЛАГДАБА

Кабанскын аймагай «Красное знамя» гэжэ колхоз үбһэ хуряалгын талаар аймаг соогоо түрүү ябажа байна. Иимэһээнь Кабанскын аймагай гүйсэдхэхэ комитет ба ВКП(б)-гэй айком тус колхоздо дамжуулгын Улаан туг барюулба.

Гүрэндэ хүдөө-ажахын продукт тушаалга

Ториин аймагай колхозууд гүрэндэ хүдөө-ажахын продуктнуудые тушааха уялгата даалгабаряа амжалтатайгаар дүүргэбэ. Боринэ, үндэгэ, нооһо тушааха энэ жэлэйнгээ даалгабари тус аймагай колхозууд хамта дээрээ 113 процент дүүргэһэн байна. Желтурын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ ба Доодо-Бургалтайн „Заветы Ильича" гэжэ колхозууд аймаг соогоо эгээн түрүүн энэ шухала хэрэгые дүүргэжэ эрхим жэшээ харуулһан байха юм.

Электростанци барилга дээрэ

Кабанскын аймагай загаһанай заводой дэргэдэ электростанци баригдажа эхилбэ. Мүнөө энэ барилга дээрэ загаһашад амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Баригдажа байгаа станциин тон шухала удхашанартай байһые һайнаар ойлгоһон барилгашад, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 29-дэхи ойн һайндэр болтор электростанциие ашаглалгада оруулхабди гэһэн социалистическэ уялга абабад.

Амаралтынгаа саг культурнаар үнгэргэнэ

Шулуутайн леспромхозой дэргэдэ дуугардаг нүүдэл кино хүдэлмэрилнэ. Энэ нүүдэл кино бригаданууд дээгүүр ябажа элдэб янзын һонирхолтой кино-картинануудые модо отологшодто харуулна. Холын бригадануудта хүдэлмэрилжэ байгаа модошодые машинаар асаржа кино харуулдаг байна. Модобэлэдхэлэй гол участок дээрэ радиоприемник тодхогдоһон байна. Тиимэ дээрэһээ тус леспромхозой хүдэлмэришэд сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэдэг болоохой.

Колхозой культурна барилга

Энэ жэлдэ Занграйн аймагай „Арбижал" гэжэ колхоз 220 һууритай клуб, столово, полевой стан ба хоёр таһагтай бани барижа дүүргэбэ. Энээнһээ гадна мүнөө колхозоо Ильичын лампочкатай болгохо гэжэ хүдэлмэри ябуулжа эхилээ. Мүнөө трансформатор электропровода, столбнууд бэлэдхэгдэһэн байна. Ингэжэ колхозоо электричествын гэрэлээр яларуулха гэжэ шиидэһэн байна.

Ерэхэ жэлдэ тус колхоз радиоузел бии болгохо ба һургуули бариха гэжэ хараална.

МҮНӨӨДЭР АЛДАРТА СОВЕТСКЭ ТҮМЭРЗАМАЙХИДАЙ ҺАЙНДЭР

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Июль һара соо түсэбөө 100 процент дүүргэһэн нүхэр И. Гордеевэй хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада.

И. Красавцевай фото.

1 миллион 223 мянга

Түмэрзамай транспорт дээрэ 45 жэл соо худэлмэрилһэн Семен Дмитриевич Асеев советскэ арадай заншалда ороһон түмэрзамайхидай Бүхэсоюзна Сталинска һайндэрые ажалай гайхамшагта габьяагаар угтаба.

Семен Дмитриевич хадаа эдир бага наһандаа өөрынгөө шэлэжэ олоһон паровозой машинистын профессиие тон ехээр хүндэлдэг байна. Тэрээнэй хүмүүжүүлһэн хоер хүбүүдынь мүн лэ абынгаа дүршэлтэ ажалые дахан худэлмэрилнэ. Ехэ хүбүүниинь, Леонид Семенович Асеев паровозо-бүтээлгын заводой тендернэ-механическа цехын начальник ба бага хүбүүниинь—Анатолий Семенович Асеев мүн энэ заводой паровозоотделочно цехын начальнигаар худэлмэрилнэ. Тэдэнэр хадаа паровозо-бүтээлгын заводто „СО" сериин шэнэ паровоз бүтээлгэ дээрэ өөһэдынгөө жэшээтэ һайн шадабариие харуулжа, заводой коллективэй дунда хүндэтэй ба алдартай болоо.

Семен Дмитриевич Асеев өөрынгөө хүмүүжүүлһэн хүбүүдээр, ходо-doo омгорходог ба өөрынгөө эсэгээр омогорходог байна. Юрын советскэ патриодуудай бүлын гайхамшагта ажалынь түмэрзамай транспортын саашанхи хүгжэлтэдэ нилээд ехэ үүргэ эзэлхэнь лабтай.

Суута машинист Семен Асеевай 20 шахуу жэлдэ жолоодоһон „СУ—205—91" паровоз һаяхан капитальна заһабариһаа гараба. Энэ паровозые сэрэг дайнай эхилһэн жэлһээ хойшо нэгэшье капитальна заһабарида оруулангүй ябуулһан Семен Дмитриевич хадаа Зүүн-Сибирэй түмэрзамайхидай дунда папавинска худэлөөе бодото дээрэнь үргэлжэлүүлэгшэ болоо.

Нүхэр Асеев өөрынгөө паровозой капитальна заһабариин хоорондохи ябасые 1 миллион 223 мянган километртэ хүргэжэ, Советскэ Союзай түмэрзамай бүхы машинистнуудай дунда хоердохи һуури эзэлбэ.

Һайндэрөө эрхимээр угтаба

Манай республикын түмэрзамайхид бүхы Эхэ оронойгоо түмэрзамайхидтай хамта Сталинска һайндэрөө нэрэтэй түрэтэйгөөр угтажа ерэбэ.

Горхоной станциин бүхы коллективүүдэй дунда түмэрзамайхидай Сталинска үдэрые ажалай үндэр бүтээсэнүүдээр үгтахаяа хүсэжэ, социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байгаа. Энээнэйнгээ ашаар тус коллективэйхид һайн амжалтануудые гүйлаба. Эндэхи депогойхид шэрүүн хүйтэн үбэлые угтахаар бэлэдхэлэй худэлмэриие мүнөө сүм дүүргээ. Корпус, водокачка, цехүүдээ бултыень заһабарилхаһаа гадна худэлмэриингөө һүүлээр бүхы худэлмэришэд кладовойн барилга дүүргэһэн байна. Паровозно бригадынхид 591,4 тонно үнэтэ түлишэ арбилһан ба паровозой техническэ ябасые час соо 0,9 километрээр үлүүлэн дүүргэбэ.

Тус станциин машинистнууд нүхэд Секисов, Кисляков гэгшэд социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ. Эдэ эрхим машинистнууд паровозойнгоо сүүдхын ябасые 506 километр хүртэр хурдадхаһан ба техническэ ябасынь час соо 0,9 километрээр дээшэлүүлжэ, 16044 килограмм үнэтэ түлишэ алмаба. Мүнөө эдэ машинистнуудай даажа абаһан паровозууд һайн харууһалгатай дээрэһээ харюусалгата даалгабаринуудые дүүргэхээр хэзээдэшье бэлэн байдаг болонхой.

Мүн лэ иимэ һайн амжалтануудтайгаар Мысовэйн станциин коллектив түмэрзамайхидай һайндэрые угтаба. Социалистическэ мүрысөөндэ эдибхитэйгээр оролсожо, энэ станциин худэлмэришэд, албахаагшад толотомо амжалтануудые туйлаа. Халаанай дежурнаар худэлмэрилдэг Гостева гэгшэ үдэр бүри 3 поездын орондо 6 поезд ябуулна. Нүхэр Гостевагай дүй дүршэлөөр, Налетова, Долганова гэгшэд поездые түргэн сагаар ябуулдаг болонхой.

А. Тарский.

АЛДАРТА ҮДЭРЫЕ ГАБЬЯАГААР УГТАГШАД

Советскэ арадай домог заншалда ороһон түмэрзамайхидай Сталинска баярай үдэрые манай ороной зам харилсаанай ба машино-бүтээлгын ажаүйлэдбэриинхид ажалай гайхамшагта габьяагаар угтажа ерэбэд.

Улан-Удын түмэрзамайхидай бүхы коллективууд шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие гүнзэгыгөөр шудалха зуураа, Бүхэсоюзна түмэрзамайхидай үдэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, бодото уялгануудые абаһан байна. Тиигэхэ зуураа, түрүүшын үдэрһөө эхилэн өөһэдынгөө Сталинска һайндэртэ зорюулан ажалай үндэр амжалтануудые туйлаһан байна.

Улан-Удын депогой паровоз заһабарилагшадай коллектив болбол патриотическа үүсхэл гаргажа, энэ һайндэр хүртэр худэлмэриин үдэрэй хойто тээ худэлмэрилжэ, хоер паровоз заһабарилан тушааха уялга абаһан юм. Тиин депогой паровоз заһагшад болбол „Ж" сериин №52 паровоз ба „Су" сериин №212-21 паровозуудые болзорһоонь уридшалан заһабарилжа тушаагаа. Мүн вагонно-заһабарилгын пунктын коллектив 1946 оной турша соо ашаанай 30 вагонуудые түсэбһөө гадуур заһабарилан тушааха уялга абаһан юм.

Тиин өөһэдынгөө уялгые бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ 10 гаран вагонуудай заһабариие дүүргэжэ тушааба.

Түмэрзамай узелай бүхы һалбаринуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн болбол шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ база байгуулха шэнэ шэнэ үүсхэлнүүдые түрөөһэн байна. Улан-Удын депогой паровознигууд болбол 1946 оной түрүүшын хахад жэл соо 2495 тонно түлишэ-шулуун нүүрһэ арбилба. Эрхим машинистнууд нүхэд Асеев, Соседивко, Алюхно, Пудашь, Степанов, Иванов ба бусад һараһаа һарада шулуу нүүрһэндэ нилээд ехэ арбилалта хэдэг байна.

Машинистнууд Богинский, Китаев, Владимир Степанов, Сурмилов, Шестаков ба бусад паровозой ябасые сүүлхэ бүридэ үлүүлэн дүүргэнэ. Нүхэр Богинскиин жолоодон ябаһан комсомольско-залуушуудай паровоз богонихон сагай турша соо паровозой ябасые 252 километрээр хурдадхаһан байна.

Паровоз угаалгын цехын коллектив үнгэрһэн 4 һара соо жэшээтэ һайнаар худэлмэрилжэ, заһабарида паровозой байлгые нилээд горьтой сагаар багадхаба. Депогой 24 солото стахановецууд 6 һарын турша соо нэгэ-нэгэ жэлэй ажалай даалгабари дүүргээ. Тэдэнэрэй дунда слесарь Родин, шудхалаашан Калишкина, токарь Киселев, түмэршэ дархан Пархоменко, электро-гагнууршан Кузнецов ба бусад бии байна. Эдэ нүхэдүүд болбол шэнэ Сталинска табанжэлэй түрүүшүүд болоно.

Вагон заһабарилалгын пунктын (начальнигынь нүхэр Батурин) коллектив соо 33 эрхим стахановецууд нэгэ нэгэжэлэй даалгабариие үлүүлэн дүүргэһэн байна. Ажалай даалгабариие 2 мянган процент хүртэр дээшэлүүлһэн алдарта стахановецууд нүхэд Смирнов, Лымарь, мүн эрхим слесарьнууд Медведьев, Николаев, модошо дархад Шелехов, Печонкин ба бусад бии байна.

Түмэрзамай хэлхеэ-холбооной худэлмэрилэгшэдэй дунда комсомольско эдир залуушуудай бригаданууд шалгаран гараа. Эрхим стахановка нүхэр Демина гэгшын бригада хахад жэлэй турша соо жэлэйнгээ даалгабари дүүргэһэн байна. Мүн тэрэшэлэн түлишын складай коллективэйхид хахад жэлэйнгээ түсэбые 168 процент дүүргээ.

Дээрэ хэлэгдэһэн баримтанууд манай түмэрзамайхидай туйлаһан бүхы амжалтануудые хүсэд тодорхойложо шаданагүй. Иимэ гайхамшагта амжалтануудые туйлалаг колективууд Улан-Удын түмэрзамайхидай дунда нилээд олон байна.

Мүнөө советскэ арадай ба тэрээнэй түмэрзамайхидай заншалда ороһон Сталинска һайндэрые угтаха зуураа, саашанхи ажал худэлмэри дээрээ үшөө һайн амжалтануудые туйлахын түлөө Улан-Удын түмэрзамайхид эрилшангаар тэмсэжэ байна. Түмэрзамайхид болбол энэ жэлэй турша соо бүхы предприятинуудые, станци ба вокзалнуудые, худэлмэришэдэй байра байдалые культурно-болбосон болгохын түлөө мүн нилээд ехэ ажал бүтээһэн ба бүтээжэшье байнад.

Мүнөө үедэ Сталинска шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлдэ эрхим кадрнуудые бэлэдхэхэ ябадалда ехэхэн анхарал хандуулагдаа. Түмэрзамай училищада хэдэн зуун эдир залуушууд суглуулагдажа, паровоз ба бусад оньһото машинануудай дүршэлтэ эзэд болохын түлөө һуралсаха юм.

Депогой эрхим машинистнууд мүнөө үдэрһөө эхилэн үбэлые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Орденто машинист нүхэр Соседенко гэгшэ үбэлэй үедэ хэрэглэгдэхэ бүхы бэлэдхэлые мүнөө сүм дүүргэһэн байха юм. Мүн тэрэшэлэн паровоз заһабарилагшадай коллектив болбол ашаа тээгшэдэй хүнлэ худэлмэриие механизацилха уялга абаһан байна.

Сталинска шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэжэ байгаа Улан Удын түмэрзамайхид болбол саашанхи худэлмэри дээрээ жэшээтэ һайн амжалтануудые туйлахань лабтай.

Л. КОВАЛЕВСКИЙ—
ВКП(б)-гэй Улан-Удын станциин узловой комитедэй секретарь.

Эрхим һайн амжалтануудые туйлажа, дамжуулгын Улаан туг абаһан нүхэр Кочкиной хүтэлбэрилдэг комплексно бригада.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нүхэр Кочкиной бригада.

И. Красавцевай фото.

26 нормо дүүргээб

Манай ороной түмэрзамай бүхы коллективүүд, мүн худэлмэришэн бүхэн түмэрзамайхидай Бүхэсоюзна Сталинска һайндэрые ажалай габьяагаар угтахын түлөө эршэтэйгээр тэмсэжэ эхилһээр үнинэй.

Түмэрзамайхидай Бүхэсоюзна Сталинска һайндэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо, би хоер һарынгаа даалгабариие 400—400 процент дүүргэхэ уялга абаа һэм. Тиин энэ өөрынгөө уялгые нилээд горьтойгоор үлүүлэн дүүргэжэ шадааб. Манай Улан-Удын вагон заһабарилгын пунктын коллектив июлиин 28—29-эй үдэрнүүдтэ стахановска вахтада жагсаһан юм. Июлиин 28-ай үдэр эрхим түмэршэ дархашад нүхэд Лымарь ба тэрээнэй балташан Лопатин гэгшэд рессорно колесо шэрээлгэ ба рессор хабсаралга дээрэ худэлмэрилжэ, халаанайнгаа даалгабариие 2060 процент дүүргээ һэн.

Би эдэ нүхэдүүдтэй 1946 оной январь һараһаа эхилэн мүрысэжэ урилдан худэлмэрилнэб. Теэд, энээнэй урда тээ тогтооһон минии рекордые тиихэдэ тэдэнэр ахиһан байна. Тиин би энэ үдэр өөһэд хоорондын мүрысөөндэ булигдабашье, июлиин 29-эй үдэр шэнэ рекорд тогтоохо гэжэ шиидэһэн байгааб.

Июлиин 28-ай үдэр худэлмэриеэ дүүргэхэдээ ерэхэ үдэрэйнгөө ажалые тушаан абаад, хүсэд һайн бэлэдхэл хэжэ хяһа хөөргэ ба зэр зэмсэгээ бүрин түгэс бэлэдхээд, гэртээ харяа һэм. Июлиин 29-эй үдэр худэлмэриин халаан соо өөрынгөө балташан нүхэр Дудин гэгшэтэй бидэнэр халаанайгаа даалгабариие 2604 процент дүүргэһэн байнабди. Бидэнэр энэ үдэр үшөөшье ехэ процент харуулха хүсэлтэй байгаа һэмди, теэд вагэ янзын ажал бүтээгээгүй, харин элдэб олон захилнуудые дүүргэһэн байнабди.

Би ажалай бүтээсын дээдэ хэмжээндэ үшөөл хүрөөгүйб. Хэрбээ саашадаа өөрынгөө худэлмэриин дүршэлые һайсаар шудалаад, шэнэ шэнэ арга методуудые олоод байгаа һаа, үдэр соохи ажалай бүтээсые 30 ба дээшэшье нормо хүртэр үргэжэ болохо байна.

Советскэ арадай заншалда ороһон түмэрзамайхидай Сталинска һайндэр болбол мүнөө шэнэ Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлдэ угтагдажа байна. Түмэрзамай транспорт болбол шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэлтэдэ ба үлүүлэн дүүргэлтэдэ үгаа ехэ харюусалгатай үүргэ эзэлжэ байһаниинь лабтай. Тиимэ дээрэһээ бидэнэр парти ба правительствын манай урда табиһан харюусалгата зорилгые урда урдынхи шэнги баатарлигаар ба нэрэтэй түрэгэйгөөр дүүргэхын түлөө ажалай бүтээсые үдэрһөө үдэртэ, һараһаа һарада дээшэлүүлхэ зорилготойбди.

Эгээл иимэ дээрэһээ би 1946 оной турша соо 2 жэлэйнгээ даалгабариие үлүүлэн дүүргэхэ уялга абаха зуураа, мини жэшээгээр худэлмэрилхые түмэрзамай транспорт дээрэ байгаа бүхы худэлмэришэд, машинистнууд, түмэршэ дархашуулые уряалнаб.

А. СМИРНОВ.

Манай бэлэг

Улан-Удэ станциин телеграфистнуудай коллектив болбол түмэрзамайхидай Сталинска һайндэр хүртэр жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ уялга абаһан юм.

Тиин, телеграфистнуудай коллектив (начальнигынь нүхэр Дубровская) июлиин 29-эй үдэр жэлэйгээ даалгабари үлүүлэн дүүргэбэ.

—Манай коллектив өөрынгөө абаһан уялгые дүүргээ. Энэ хадаа бидэнэрэй Эхэ орондоо ба түмэрзамайхидай һайндэртэ зорюулһан бэлэг гээшэ-гэжэ нүхэр Дубровская мэдүүлнэ.

ТҮМЭРЗАМАЙ ТРАНСПОРТЫН ҮДЭР

В. ОСИПОВ,
Социалистическэ Ажалай Герой.

Арбан нэгэн жэлэй саада тээ Кремль соо парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэд түмэрзамайхидтай уулзаһан байна. Энэ уулзалга дээрэ нүхэр Сталин хадаа манай орондо түмэрзамай транспортын туйлай ехэ гүрэнэй ба ажахын удхашанартай байһан тухай, транспорт дээрэ худэлмэрилхэ хүн бүхэнэй нэрэ хүндын тухай түүхэтэ үгэ хэлэһэн байна. Саг үргэлжэ ашаа тээлгые дээшэлүүлхэ, поезднуудые хурдан түргөөр ябуулха, эмхитэй гуримтайгаар худэлмэрилхэ гэһэн заабаринуудые нүхэр Сталин түмэрзамайхидта үгөө һэн. Түмэрзамайхид хадаа эдэ заабаринуудые өөрынгөө үдэр бүриин худэлмэридэ мүнөөшье хүртэр хүтэлбэри болгодог байна.

Бүхы манай орон болбол түмэр харгынуудай 3 миллион тоотой худэлмэрилэгшэдэй армитай хамта түмэрзамайхидтай нүхэр Сталинай уулзаһан үдэрые түмэрзамай транспортын Бүхэсоюзна үдэр гэжэ 10 жэлэй турша дотор тэмдэглэнэ. Энэ һайндэр хадаа манайда заншал болонхой. Энээниие манай арад болбол ажалшадай инаг вождь, багша ба нүхэрэй нэрээр—түмэрзамайхинай Сталинска Үдэр—гэжэ нэрлэдэг.

Сталинска табанжэлнүүдэй үедэшье, Эсэгэ ороноо хамгаалгын гүүехэ дайнай үедэшье түмэрзамайхид хадаа советскэ хүнүүдэй нэр һайхан эрхим шанарнуудые—ажалда дурлал ба шэн габьяа, хатуу хүсэн ба ами бэеэ хайрлахагүй ябадал Эсэгэ орондоо инаглал ба большевистскэ партида, нүхэр Сталинда ами бэеэ гүйсэдөөр үгэхэ ябадалые—гаргадаг байгаа.

Мүнөө жэлдэ түмэрзамайхидай Үдэр хадаа агууехэ худэлмэринүүдэй туйлай ехэ программа, шэнэ табанжэлэй түсэбые бүхы советскэ арадай үндэр дэбжэлтэтэйгээр бэелүүлжэ эхилээд байһан үедэ тэмдэглэгдэнэ.

Шэнэ табанжэлэй түсэб хадаа түмэрзамайхидай үмэнэ туйлай ехэ зорилгонуудые табина гээшэ. Тэрэ түсэб хадаа нэн түрүүндэ хүндэ ажаүйлэдбэриин ба түмэрзамай транспортые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ ябадалые хангаха зэргэтэй, юундэб гэхэдэ СССР-эй бүхы арадай ажахы болбол тэдээнгүйгөөр түргэнөөр ба амжалтатайгаар һэргээн бодхоогдожо ба хүгжөөгдэжэ шадахагүй байна.

Табанжэлэй түсэб хадаа түмэрзамай транспорт дээрэ сүүдхэ соо ашаа тээлгые дунда жэшээгээр 115 мянган вагон хүртэр ехэ болгохоор хараална. Ашаа тээлгэ хадаа дайнай урдахи хэмжээнһээ 28 процентээр ехэ болохо еһотой.

Туйлай ехэ мүнгэн зөөри—40.1 миллиард түхэриг болбол эзэмдэлгэдэ ороһон районуудтахи түмэр харгынуудые эсэслэн һэргээн бодхоохо, 7230 километр шэнэ лининүүдые байгуулха, техническэ талаар транспортые шэнээр зэбсэглэхэ арга боломжо олгохо байна.

Шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлнүүдтэ ашаа шэрэлгын ургажа байгаа эрилтэнүүдые ехэнхидээ мүнөө үеын түмэр харгынуудаар ба харгынуудай мүнөөнэй техническэ байдалаар хангаха хэрэгтэй болоод байна. Иимэ дээрэһээ эгээл ашаг шэмэ ехэтэйгээр худэлмэрилхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ шухала болно гэжэ советскэ түмэрзамайхид мэдэнэ.

Северо-Донецкэ харгын худэлмэрилэгшэдэй уряалаар шэнэ табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн түмэрзамай транспорт дээрэ үргэнөөр дэлгэрээ. Транспортын зуугаад ба мянгаад стахановецууд ажалай түрүү методуудые хэрэглэжэ, баян дүй дүршэлые халан абаад, табанжэлэйнгээ даалгабариие болзорһоонь хэды шэнээн урда дүүргэхээр сэхэ тоолоно. Жэшээлхэдэ, Ново-сибирскэ машинист нүхэр Корвель хадаа табанжэлэйгээ даалгабариие гурбан жэл 9 һара соо дүүргэжэ шадаха байһанаа тоолобо. Нүхэр Корвель болбол өөрынгөө паровозой нүгөөдэ халаанай машинисттай хамта 1949 оной октябрь болтор паровозоороо 550 мянган километр ябаха ба табанжэлэй эсэс болбол даалгабариһаан гадуур үшөө 180 мянган километр ябаха уялга абаба. Южна харгын Лозовая депогой машинист нүхэр Даниленко, Красноярска харгын Боготол депогой машинист нүхэр Юшко гэгшэд табанжэлые 4 жэлдэ дүүргэхэ гэһэн уялга абаба. Юго-Западна харгын солото каменщик нүхэр Рахманин табанжэлэйгээ даалгабариие нэгэ жэл соо бэелүүлхэ гэжэ шиидэбэ. Иимэ жэшээнүүдые хэдэн зуугаарынь харуулжа болохо байна.

Транспортын стахановецууд өөһэдынгөө уялгануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Каменщик нүхэр Рахманин табан һарын турша дотор 3 жэлэйгээ нормо дүүргэжэрхео. Новосибирскиин электрогагнууршан нүхэр Сигарев тэрэ болзор соо хоер хахад жэлэй нормо дүүргээ. Жэлэйнгээ түсэбые дүүргэжэрхиһэн түмэрзамайхидай тоо үдэр бүри ургажа байна.

Түмэрзамайхид хадаа үйлэдбэридэ шэнэ арга методуудые оруулагшадаар элбэг. Транспорт дээрэ стахановска худэлөөниие эрхилэгшэд—Кривонос, Закорко, Краснов, Кожухарь гэгшэдэй нэрэнь бүхы ороондомнай мэдээжэ, 127 түмэрзамайхидта Социалистическэ Ажалай Геройн үндэр дээдэ нэрээргэ олгогдоо. 25.650 түмэрзамайхид СССР-эй орденууд ба медальнуудаар шагнагдаа.

Шэнэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүгэхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөнэй үедэ бии болоһон үйлэдбэридэ шэнэ арга оруулагша хүнүүдтэй хамта түмэрзамай транспорт дээрэ бусад хэдэн арбаад гайхамшагта стахановецууд бии болоо. Тэдэнэй тоодо: Северо-Донецкэ харгын Красный Лиман гэжэ депогой машинист нүхэр Шумилов, Московско-Киевскэ харгын Брянск гэжэ станциин зохеогшо нүхэр Ефимов, Юго-Восточно харгын Ртищево станциин диспетчер нүхэр Максимкин, Винницкэ харгын Казатин станциин дежурна нүхэр Мазепа гэгшэд оролсоно.

Социалистическэ мүрысөөн хадаа өөрынгөө аша үрые харуулжа байна. Советскэ түмэрзамайхид шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлые амжалтатайгаар эхилээ. Түрүүшын хахад жэлэй ашаа тээлгын юрэнхы түсэбые түмэрзамай транспорт болзорһоон урда—июниин 28-да дүүргээ. 1946 оной түрүүшын хахад жэлдэ, 1945 оной тэрэ болзортой сасуулбал түмэр харгынууд дээрэ ашаа тээлгэ юрэнхыдөө 9,1 процентээр ехэ болоһон байна.

Гэбэшье түмэрзамайхид туйлаһан амжалтануудаараа һанаа амаржа һуухаар бэшэ. Тэдэнэр хадаа Кремль соо түмэрзамайхидтай уулзалга дээрэ нүхэр Сталинай иигэжэ заабаниие мартанагүй: «шуумжэлэлгүйгөөр урагшаа ябажа болохогүй».

Түмэрзамай транспортын үдэртэ тэрэнэй худэлмэрилэгшэд болбол өөрынгөө бүхы хүсэ шадалые түмэр харгынуудай худэлмэриие саашаданьһайжаруулха, станцинууд, депонууд, дистанцинууд ба участогууд дээгүүрхи дутуу дундануудаа усадхаха, пассажирнуудые хангаха талаар дутуу дундануудаа зайлуулха хэрэгтэ элсүүлнэ. Советскэ түмэрзамайхид хадаа оронойгоо булад харгынуудые һэргээн бодхоохын ба хүгжөөхын түлөө, ашаа тээлгэ ехэ болгохын түлөө, вагонуудай ябасые түргэдхэхын түлөө, бүри ехэ эмхи гурим ба жаяг заршамай түлөө, ерэхээ байгаа үбэлдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө тэмсэлые бүри ехэ ба шэнэ хүсэтэйгээр ябуулха.

Түмэрзамай транспортын үдэрые бүхы советскэ арад тэмдэглэнэ. Энэ үдэрые тэмдэглэхэ зуураа ажаүйлэдбэриин худэлмэрилэгшэд хадаа түмэрзамай транспортда табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан паровозууд, вагонууд, рельснүүд, хүүргэнүүдэй хэрэгсэлнүүдые, модо, барилгын материалнуудые үгэхэ ябадалай ямараар бэелүүлэгдэжэ байһанай, заводууд, шахтанууд, фабриканууд шадарай харгынууд дээрэ вагонуудай хэр зэргээр ашаглагдажа байһанай дүнгүүдые гаргаха байна.

Городууд ба тосхонуудай ажалшад хадаа түмэрзамайхидта булад харгынуудаа һэргээн бодхоохо хэрэгтэнь, үбэлдэ бэлэдхэхэ хэрэгтэнь, харгы дээрэхи хүр саһатай тэмсэхэ хэрэгтэнь хододоо ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг байгаа. Энэ туһаламжын һуларшагүйгөөр үргэлжэлхэнь шухала.

Сталинска түсэбөөр зоригжоһон советскэ түмэрзамайхид хадаа социалистическэ Эхэ оронойгоо хүсэ шадалые улам бүри бэхижүүлхын тула хамаг хүсэеэ үгэхэ байна.

Партийна ажабайдал

...АГИТАЦИОННО-ПРОПАГАНДИСТСКА ...ҮДЭЛМЭРИ ҺУЛААР ТАБИГДАНХАЙ

...ижэлэй түсэб баталһантай ...мдуулан партийна органи...үдай ябуулха агитационно-...ндистка хүдэлмэри тухай ...-гэй ЦК-гэй ба Обкомой заа...үдай еһоор партийна болон ...льско эхин организацинууд ...лэй түсэб тухай хуулитай ...ха хүдэлмэри үргэнөөр ... уялгатай.

...р-шэбэрэй аймагай Суух-...сомоной Сталинай нэрэм-...енинэй нэрэмжэтэ, Молото-...эмжэтэ колхозуудай дэргэ-...аран агитаторнуудһаа бүри-...итколлектив бии юм.

...агитаторнууд имагта комму-...һаа ба комсомолецуудһаа ...онхой. Теэд эдэ колхо-... агитколлективууд шэнэ ...а табанжэлэй түсэб тухай ... танилсаха тушаа ба ур-...тын дунда агитационно-...мжын хүдэлмэри ябуулна-...шээлхэдэ Сталинай нэрэм-...лхоздо коммунистнууд бо-...сомолецууд нүхэд Г. Балда-... Гуроракшеев, Д. Дашипы-... Ракшиева ба бусадаар ...н агитколлектив бии. Энэ ...ектив болбол шэнэ Ста-... табанжэлэй түсэб ту-...ын газетэ, лозунг, пла-...н газетнэ витринэнүүд гэ-...е хэрэглэжэ агитационно-...дистска хүдэлмэри огто ...үй. 1945 оной ноябриин 7-...эртэ гаргаһан ханын газе-...хүртэр тус колхозой прав-... няагдаһаар.

...эдэ колхозуудай агита-... колхознигуудые бурят—...элэнэй шэнэ алфавидта ...хэмжээнүүдые өмхидхэнэ-... колхозуудай коммунист-...комсомолецуудай болон ...уудай дунда бурят—мон-...лэй шэнэ алфавидые мэдэ-...нүүд олон. Тиимэһээ шэнэ ...ба газетэнүүдые уншажа ...үй байха юм.

...Суулгын хүсэдбэшэ дунда ...ын багшанар политическэ, ...скэ һайн бэлэдхэлтэй нү-...акова, Гуроракшеева, Ты-...бальжирова ба бусад бай-... колхозуудта агитаторнуу-...милогдоһон аад, хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй дүүрэһэн-һээ хойшо колхознигуудай дунда нэгэшье агитационно - ойлгуулам-жын хүдэлмэри ябуулаагүй байха юм.

Дээрэ нэрлэгдэһэн колхозуудай партийна эхин организацинууд (сек-ретарнарынь нүхэд Ц. Ширабним-буев, Д. Ц. Тогошиев, К. Тужинов) түрүү хүнүүдые партида үсөөнөөр абаһан байна. Энэнь колхознигуу-дай дунда политико—хүмүүжүүл-гын хүдэлмэри муугаар хэгдэжэ байһаниие гэршэлнэ. Эдэ колхозуу-дай олонхи коммунистнууд стаха-новска ажалай эрхим жэшээ ха-руулжа, партийна бэшэ хүнүүдые шэн зоригто ажалда зоригжуулжа шададаггүй байхаһаа гадна булта-даа шахуу правлени тойрон хүнгэн хүдэлмэридэ бага ехэ портфель-нуудые баряад ябадаг байха юм.

Табанжэлэй түсэб соо хараалаг-даһан программые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй удха-шанарые эрэгтэй эмэгтэй колхоз-нигуудта ойлгуулнагүй. Табанжэ-лэй түсэб тухай хууляар хөөрэлдөө, элидхэл ба лекцинүүдые тус колхо-зуудай партийна организацинуудай агитаторнууд хэзээ хэхэ юм гэжэ эндэхи колхознигууд ходо хэлсэдэг.

Колхознигуудай культурнаар амарха зохистой гоё һайхан клубаа дайнай урда жэл Сталинай нэрэм-жэтэ колхоз дабхар клубтай боло-хомной гээд эмдэжэ һандаргаһан юм. Тиигэбэшье, клубайгаа торхо бодхоогоод, мүнөөшье хүртэр хүсэд тэрээнээ дүүргээгүй.

Мүн тэрэшэлэн Ленинэй нэрэм-жэтэ колхоз бүтэн байһан клубаа хааажархеод, тэрэнээ тоһоной заво-дой байра болгоод байна.

Иимэ байдалые саашадань яа-башье тэсэжэ болохогүй. Тиимэ-һээ дээрэ дурсагдаһан колхозуудай партийна эхин организацинуудай дутуу дундануудые ВКП(б)—гэй Мухар-шэбэрэй айком болбол ой-рын сагта өөрынгөө заседани дээрэ хэлсэжэ, эдэ партийна эхин органи-зацинуудай хүдэлмэриие һайжа-руулха гэжэ найдагдана.

Д. БУДАЖАПОВ.

Партиин айкомой туһаламжа хүлеэгдэнэ

...ын аймагай Логовскиин ...тэ хүдөө ажалай артель ...шэнь нүхэр Бутаков, ... эхин организациин сек-...үхэр Корытов) аймагайн-...хон колхозуудай тоондо ... Гэбэшье, тус колхоз ...а политическэ удхаша-... кампаниие дүүргэхэ та-...омдожо ябана.

...лхэдэ, байгша оной тү-... хахад жэлэй турша соо ...оздо 15 адуу морин, 21 ...бэртэ бодо мал, 12 тол-... ямаан хоробо.

...ой правлениин ба пар-...ин организациин хүтэл-...шэд колхозойнгоо ажахы-... хэрэгээр хандаһан яба-...нгэрэгшэ жэлдэ 936 гек-...хахалха байһан аад, 90 ...ахалаа. Мүнөө жэл пар-...ые ба үбһэ хуряалгада ...гдэжэ ороһон байха юм. ...лхозой ажахын бүхы хү-...үүдэй унжагайруулагда-...ал хадаа түбхын түрүүн-...олхозой эрэгтэй эмэгтэй ...эй дунда агитационно-...амжын хүдэлмэри һулаар ...ан шалтагаанһаа болоно. ...а эхин организаци ба тэ-...кретарь нүхэр Корытов ...жалшан арадай дунда та-... түсэб тухай хуулиие ...лэн ойлгуулха, социа-...скэ мүрысөөе үргэнөөр ...хэ, стахановецуудай лүй ...е оловиитын шалабари ...гэхэ мэтын асуудалаар ...о-политическэ хүдэлмэри ... байнабшуу.

... Корытов болбол хэдэн ...о арайхан хоер дахин ...нуудай семинар үнгэргөө. ... агитаторнууд үбһэ ху-ряалгада ябагшадай дунда табан-жэлэй түсэб тухай хууляар хөө-рэлдөө гү, али элидхэл мүнөө хүртэр үнгэргөөгүй һуунад. Аги-таторнууд нүхэд Коршунова, Скуратов, Сизих, Лизунова ба бу-сад арад ниитын дунда агитаци-онно-ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулхаһаа байтагай, өөһэдөөшье табанжэлэй түсэб ту-хай хуулитай танилсаагүй байха юм.

Гэбэшье, партийна эхин органи-зациинь секретарь нүхэр Корытов болбол үнгэрэгшэ һарада эдэ аги-таторнуудые агитколективэй эр-хим агитаторнууд гэһэн информа-ци ВКП(б)-гэй айкомдо хүргэһэн байна.

Энэ оной июниин 12-ой үдэртэ үнгэрһэн аймагай партийна акти-вай ба июлиин 1-эй үдэр болоһон ВКП(б)-гэй айкомой V пленум болбол табанжэлэй түсэб тухай хуулиие арад зоной дунда үргэ-нөөр нэбтэрүүлхэ тушаа хүдэл-мэридэ байгаа дутуу дунданууд тухай зүбшэн хэлсээд, энээниие ойрын үдэрнүүдтэ эрид шууд усадхаха гэжэ партийна органи-зацинуудые уялгалһан шиидхэбэ-ринүүдые баталһан байгаа.

Теэд, партийна эхин организа-циин секретарь нүхэр Корытов ба агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Соковикова гэгшэд энэ шиидхэбэриие гарай хүтэлбэри болгожо абаагүй һууһаар.

Ушар иимэһээ ВКП(б)-гэй Би-чурын айком болбол дээрэ дур-сагдаһан партийна эхин организа-цида элирүүлэгдэһэн дутуу дун-дануудые эрид шууд усадхаха ту-шаа хэмжээ-ябуулга хараалха уялгатай.

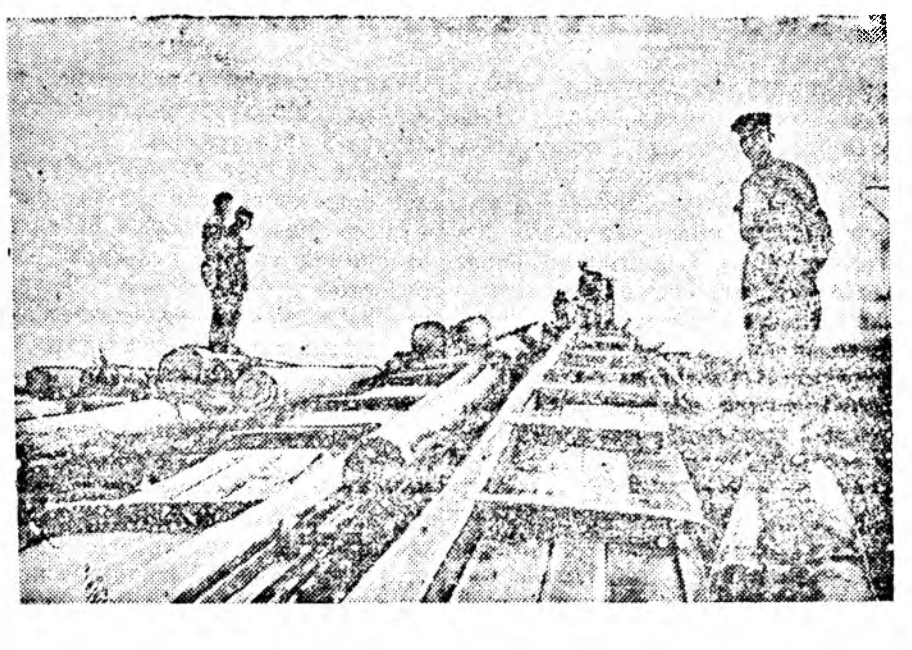
А. ЮМСУНОВ.

Һонирхолтой лекци

... Сэлэнгын аймагай центр ...ленгинск тосхоной социа-...скэ культурын байшанда ...ын лекционно бюрогой ...үхэр Батуров «Бурядай тү-рүүшын эрдэмтэ» гэжэ һонирхолтой лекци уншаба. Энэ лекциие 100 га-ран хүнүүд—аймагай центртэхи ал-бахаагшад ба хүдэлмэришэд суглар-жа шагнаба.

...иотекын хүдэлмэришэдые бэлэдхэлгэ

...ССР-эй культурно-гэгээрэлэй ...азарнуудай хэрэгые эрхилхэ ...ниин дэргэдэ эмхидхэгдэһэн ...екын хүдэлмэришэдые бэ-... гурбан һарын курсые 15 хүн дүүргэжэ гарахаар байна. Курсые дүүргэгшэд болбол аймагуудай биб-лиотекэнүүдтэ хүдэлмэрилхөөр гара-ха юм.

Онохойн лесокомбинадта транспортероор модо буулгажа байна
И. Красавцевай фото.

ЭДЭНЭРЭЙ ЖЭШЭЭГЭЭР ХҮДЭЛМЭРИЛХЭ

Манай республикын ой модоной ажауйлэдбэриинхид Бүхэсоюзна со-циалистическэ мүрысөөндэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлһээр үнинэй. Тиин, мүнөөшье энэ һуурияа алда-хаар бэшээр хүдэлмэрилнэ.

Ой модоной ажауйлэдбэриинхи-дэй дунда Эрийскэ мехлесопунктын коллектив (директорынь Белинский, парторгнь Сотов) социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлэн ябана. Энэ мехлесопунктын коллектив июлиин 15-ай байдалаар 40258 кубометр модо бэлэдхэхэ түсэбтэй байгаа һаа, 65.750 кубометр бэлэдхэһэн ба мүн 45 мянган кубометр модо шэ-рэхын орондо, 66900 кубометр шэ-рэһэн байна. Тиихэтэй хамта 1975 вагон модо шулуун нүүрһэнэй шах-тануудта үгэхэ түсэбтэй байһан аад, 2251 вагон модо үгэжэ түсэбөө нилээн ехээр үлүүлэн дүүргээ.

Мехлесопунктын коллективэй дунда ой модоной ажауйлэдбэриин-хидэй маггаалта стахановецууд Петр Болонев, Михаил Артеменко, Илья Ковалев гэгшэдэй шадамгай дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлэг-дээ. Энээнэй ашаар тус мехлесо-пунктда ажалай бүтээсые 200 про-цент хүртэр дээшэлүүлһэн стахано-вецуудай тоо үдэрһөө үдэртэ ур-гажа байна.

Һаяхан болоһон стахановецуудай слет дээрэ тус мехлесопунктын коллектив модо бэлэдхэлэй ба шэ-рэлгын жэлэй түсэбые декабриин 5 хүртэр дүүргэхэ, тиигэхэ зуураа тү-сэбэйнгөө дээдэ тээ 25 мянган ку-бометр модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ гэһэн уялга абаа юм.

Ой модоной ажауйлэдбэриинхид Эрийскэ мехлесопунктын коллекти-вэй жэшээгээр хүдэлмэрилжэ, абаһан уялгануудаа дүүргэхэ еһо-той.

А. ТАРСКИЙ.

Стахановецуудай тоо олошорно

Дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй түсэбые гансахан гүйсэдхэхэ бэшэ, харин үлүүлэн гүйсэдхэхын түлөө тэм-сэжэ байгаа Зэдын комбинадай кол-лектив һайн амжалтануудые туйла-ба.

Тус комбинадайхид социалистиче-скэ мүрысөөндэ эдибхитэйгээр орол-сожо, июнь һарын валова продукци гаргалгын түсэбые хубилашагүй сэн-гээр 101,5 процент, № 6 металл малталгын түсэб 130 про-цент гүйсэдхэһэн ба барилгын түсэб 100 процент гүйсэдхэжэ, түрүү предприятинуудай зэргэдэ гараа. Мүн ажалайнгаа бүтээсэ хүн бүхэн 199 процент хүртэр дээшэ-лүүлбэ.

Шэнэ Сталинска табанжэлэй тү-рүүшүүлэй «Хүндэлэлэй Доскада» өөһэдынгөө комбинадай бэшүүлһэндэ омгорхон, социалистическэ мүрысөөе өөһэд хоорондоо шэнэ долгеор дэл-гэрүүлһэн эрхим хүдэлмэришэд бо-лон мастернууд ажалай толотомо амжалтануудые туйлана.

Дээрэ дурсагдаһан комбинадай Халтасон гэдэг прииск дээрэ хүдэл-мэрилжэ байһан механическа це-хын кузнец нүхэр Чегодарь жэлэйн-гээ түсэб 157 процент гүйсэдхэжэ, бусад нүхэдтөө ажалай гайхамшаг-та жэшээ харуулна. Иимэнүүд тү-рүүшүүлэй дүршэл эндэ бүгэдын шадабари болгогдожо шадагдаа. Мүн энэ цехын токарь Катаев 6 һа-рын туршада жэлэйнгээ түсэб 117 процент гүйсэдхөөд, туйлаһан ам-жалтаяа саашадань бэхижүүлхын түлөө улам эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Түмэр шэрээгшэдэй бригa-дир нүхэр Палежаев түсэбөө 104 процент дүүргэбэ. Үрэмшэ Сайбаль гэгшэ байгша оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые 190 процент гүйсэд-хэбэ.

Эдэ амжалтатай хүдэлмэриин аша үрэ хадаа хүдэлмэришэдые та-банжэлэй зорилготой һайнаар та-нилсуулһан дээрэһээнь болоно.

Туйлаһан амжалтануудаа бэхи-жүүлжэ, социалистическэ мүры-сөөндэ түрүү һуури эзэлхын түлөө тэмсэл—Зэдын комбинадайхидай шухала зорилго мүн болоно.

И. ОЧИРОВ.

СЕЛЬПОНУУДАЙ МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД

Бичурын аймагай потребсоюзай коллектив Мухаршэбэрэй аймпотреб-союзай коллективтэй социалистиче-скэ мүрысөө 1946 оной февраль һа-рада хэжэ эхилһэн юм.

Бичурын аймагай хүдөө сельпо-нууд мүн лэ өөһэд хоорондоо мүры-сэн хүдэлмэрилжэ эхилһэн байгаа. Мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргахада, Бичурска сельпо (түрүүлэгшэнь Гу-сельников) хахад жэлэйгээ түсэб 115 процент дүүргэжэ, түрүү һуури эзэлбэ. Бага-Куналейн, Заганай сельпонууд эд бараанай эрьесын тү-сэбые мүн лэ үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Гэбэшье, мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргалга дээрэ Бүүгэй сельпо (тү-рүүлэгшэнь Фомин), Ново-Сретин-скиин сельпо (түрүүлэгшэнь Афана-сьев) ба бусад сельпонууд үнгэр-һэн хахад жэлэй түсэбые оройдоо 40—50 процент дүүргэһэн байба. Эдэ сельпогой хүтэлбэрлэгшэд сель-погой дэргэдэ үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээхэ ябадалые эмхид-хээгүй ба эд бараанай эрьесын түсэ-бые дүүргэхын түлөө худалдаа-най-маанай бүхы хүдэлмэришэдые эл-сүүлжэ шадаагүй байна.

Аймпотребсоюзай системын ху-далдаа-наймаанай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд ба хүдэлмэрилэг-шэд өөһэдынгөө хүсөөр ажалшан арадта шухала эд хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ мастерской ба цехүүдые эм-хидхээгүй, мүн тэрэшэлэн түүхэй эд худалдан абалгые хэлэшэгүй муу-гаар ябуулна.

Бичурын аймагай советскэ худал-даа-наймаанай хүдэлмэрилэгшэд һаяын үдэрнүүдтэ өөһэдынгөө хү-дэлмэридэ эрид хубилалта хэжэ, тэ-рэниие мүнөө үеын эрилтэдэ таарүү-лан культурна худалдаа-наймаае эм-хидхэхэ зорилготой.

А. Ю.

Ханалгагүйгөөр хүдэлмэрилнэ

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй XV пленум болбол залуушуулай бүхы хүсые та-банжэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ хандуулха тушаа дэлгэрэнгы шиид-хэбэри гаргаһан байна.

Комсомолецууд бүхэн тус плену-мэй шиидхэбэриие хүтэлбэри бол-гон абажа, табанжэлэй түсэб тухай Хуулиие бүхы ажалшадта нэбтэрүү-лэн ойлгуулха, табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын ту-ла арад зоной ба илангаяа залуу-шуулай дунда дэлгэрһэн патриоти-ческа хүдэлөөниие зүбөөр хүтэлбэ-рилхэ уялгатай байна.

Гэбэшье, Заиграйн аймагай зарим нэгэн колхозуудай комсомольско эхин организацинууд өөрынгөө хү-дэлмэриие һайнаар эмхидхэжэ ша-даагүй. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ ба силос даралгын шиидхэхэ үдэрнүү-дэй тулаад байһан үедэ комсомоле-цууд ба залуушуул түрүү зэргэдэ ябаха үүргэтэй. Комсомолецууд бол-бол үбһэ хуряалгын үедэ агита-ционно-ойлгууламжын хүдэлмэри колхознигуудай дунда үргэнөөр хэхэ ба өөһэдөө ажалай үндэр бүтээсэнүү-дые туйлажа, эрхим жэшээ харуулха зэргэтэй. Жэшээлхэдэ, Асагадай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхо-зой дэргэдэхи комсомольско эхин организаци дээрэ дурсагдагша хү-дэлмэриие муугаар ябуулна. Тус комсомольско эхин организаци (секретариянь нүхэр Чимитов) кол-хозой залуушуулай ба үргэн ниитэ колхознигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна-гүй.

Мүн тэрэшэлэн ВЛКСМ-эй айко-мой хүтэлбэрилэгшэд иимэнүүд яба-далнуудые һайн мэдэнэгүй. Аймa-гай колхозуудта 12 комсомольско-залуушуулай звенонууд үбһэ ху-ряалгада хүдэлмэрилхэ еһотой гэ-хэһээ саашa тэдэ звенонуудай хэр зэргэ хүдэлмэрилжэ байһыень баһал мэдэнэгүй. Аймагай центр дээрэ та-банжэлэй түсэб тухай Хуулиие шу-далан үзэдэг нэгэ кружок бии аал лэ, нэрэ зүүхэһээ саашa ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй. Мүн тэрэшэлэн бурят залуушуулые бурят-монгол шэнэ алфавидта һургаха тухай юу-шье хэдэггүй байха юм.

Энэ бүгэдэ ВЛКСМ-эй Заиграйн айкомой анхаралаа табижа хүдэл-мэрилдэггүйень гэршэлнэ. Мүнөө комсомольско организацинуудай ур-дахи зорилго хадаа малажалые хүгжөөхэ үндэһэ һууринуудай нэгэн болохо үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ тээ-шэ залуушуулай бүхы хүсые элсүүл-хэ ябадал болоно.

Ц. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Хэрэг юундэ һаатааб

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой еһоор 1946 оной июниин 15-һаа июлиин 15 болтор харгы заһабарилгын тусхай һара үнгэрэгэгдэһэн байгаа.

Энэ тон шухала хэмжээ-ябуул-гые Сэлэнгын аймагай олонхи кол-хозууд эмхитэйгээр бэелүүлжэ эхилһэн байха юм. Энээниие дүүр-гэхын түлөө үмсын моритой хүнүүд харгы заһабарилгын хүдэлмэридэ хабаадалсаха еһотой байгаа һэн.

Гэбэшье, тус аймагтахи Тамча тосхондо һуудаг үмсын моритой айлнууд энэ шухала хэрэгтэ хабаа-далсаагүй байна. Тус аймагай по-селково сомоной түрүүлэгшэ Соко-лова, харгы заһабарилгын мастер Свициков гэгшэд хүдэлмэришэдые хүсэд табяагүй дээрэһээ харгы хүүргэ заһабарилха түсэбые дүүр-гээгүй. Гадна модо урадхуулгын хүдэлмэридэ 15 хүниие эльгээхэ байһан аад, нэгэшье хүниие эльгээ-гээгүй байха юм.

Һаяхан ой модондо хэсүү ехэ түймэр гараа. Теэд энээниие ун-тараалгада энэ багай бүхы хүн зон хабаадаһан байна, гэбэшье мүн энэ Поселково соведһээ нэгэшье хүн гаралсаагүй байна.

Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, тус сомоной хүтэлбэрилэг-шэд өөһэдынгөө урда табигдаһан хүдэлмэриие һайжаруулхагүйһээ байтагай, тэдэндэ тохеолдоһон тэ-сэшэгүй муу байдалые усадхахын түлөө ямаршье хэмжээ абадаггүй байһыень элирхэйлэн харуулна.

Ц. СОКТОЕВ.

ПАРИЖСКА АМГАЛАН ТАЙБАНАЙ КОНФЕРЕНЦИ ДЭЭРЭ

ПАРИЖ, июлиин 29. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Итали, Ру-мыни, Болгари, Венгри ба Фин-ляндитай батална амгалан тай-банай договорнуудай проектнүү-дые хаража үзэхын тула татагдаһан амгалан тайбанай конференци мүнөө-дэр Люксембургска ордон соо нээг-дэбэ. Хуушанай ордоной фронтониие 21 нацануудай тугууд гоеоно. Кон-ференциин хүдэлмэридэ хабаадахын тула олон тооной экспертнүүд, сот-руднигууд, тэрэшэлэн журналист-нуудаар үдэшэгдэһэн делегацинууд дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы талаһаань Парижда ерэбэ. Алтаар, фрескнүү-дээр ба Франциин гүрэнэй ажал-ябуулагшадай мраморна скульпту-рануудаар гоеогдоһон дугаргы мая-гай зал конференцидэ ерэгшэд бүхэ-ниие багтаажа шадахагүй. Иимэ ушарһаа зал соо орохо ябадал тон хатуугаар хизаарлагдаһан байха юм. Делегацинуудай һууринууд фран-цузска алфавидай еһоор Австралиаар эхилээд саашадаа бусад оронуудай һууринууд хубаарилагдана. Зүгөөр зарим делегацинуудта энэ гуримай хабаадахагүй байһанинь зал соо ха-баадалсагшадай нюдэндэ ажаглаг-даһан байна. Алфавидай еһоор таа-раагүйшье һаань, Америкын Холбоото Штадуудай делегаци яагаад түрүү-шын зэргэдэ юундэшьеб даа гара-һан байна.

16 часта Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведтэ табигдаһан гүрэнүүдэй делегацинуудай толгой-логшод В. М. Молотов, Бирнс, Этт-ли, Бидо мүн тэрэшэлэн бусад деле-гацинуудай хүтэлбэрилэгшэд засе-даниин зал соо оронод.

Французска премьер-Министр три-буна дээрэ гарана. Бидо болбол дайн сэрэгэй һүүлдэхи амгалан тай-банай зохеон байгуулалтые зүбшэн хэлсэхын тула Парижда ерэһэн со-юзна ба хани барисаата нацануудай делегацинуудта Французска арадай үмэнэһөө баяр хүргэнэ. 21 оронуу-дай түлөөлэгшэд болбол тэдэнэй зам дээрэ байһан бэрхэшээлые дабажа гараха гэжэ найдаһан тэрэ хэлэбэ.

Парижска конференци болбол өөрынгөө хубида тудаһан бэрхэшээл-тэй даалгабариие, харюусалгаяа хүсэдөөр ойлгожо, амжалтатайгаар дүүргэхэ бэзэ гэжэ французска пра-вительство найдана гэжэ Бидо хэ-лэбэ.

Бидогой нээлтын үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, конференци болбол эмхидхэ-лэй хэдэн асуудалнуудые шиидхэ-бэрилгэдэ ороно. Процедурын жу-рамай баталагдатар конференциин сагзуурын түрүүлэгшэдэ Бидо ба сагзуурын генеральна секретарьта-Фук-Аппарк гэгшэ (Франци) һун-гагдаһан байна. Һүүлээрэнь, конфе-ренци болбол мүнөө Парижда бай-гаа Нэгэдэмэл нацануудай органи-зациин генеральна секретарь г-н Трюгве Ли гэгшые хүндэтэ айлшаар урихые шиидхэбэрилбэ.

Бидо болбол Австрали, Белорус-ска ССР, Бразили, Хитад, Голланди, Эфиопи ба Чехословаки—эдэ 7 гү-рэнүүдэй түлөөлэгшэдэй составтай мандатна комисси байгуулхые ду-радхана. Дурадхал абтана.

Саашань, бүхы делегацинуудай түлөөлэгшэдэй составтайгаар проце-дурын асуудалнуудай талаар комис-си байгуулхые Бидо дурадхаба. Энэ комисси хадаа Гадаадын Хэрэгүү-дэй Министрнүүдэй Соведээр бэлэд-хэгдэһэн процедурын журамые ха-ража үзэхэ еһотой. Процедурна асуудалнуудай талаар комисси ха-даа конференциин пленарна заседа-нинуудтай зэргэ хүдэлмэрилхэдэнь болохо гэһэн һаналые Бидо хэлэбэ.

Энэнэй һүүлээр, Эватт гэгшэ (Австрали) хоер удхатай мэдүүлгэ-тэйгээр үгэ хэлэбэ. Эватт болбол конференци дээрэ бүгэдээрэн адли байха тухай өөрынгөө ходо хэлэдэг бодолые хэлэбэ. Гэбэшье, конфе-ренциин бүхы делегадууд адли эрхэ-тэй байдалда байхань тэрэнэй хэ-лэлтэгүйгөөр эли байна. Эваттын хэ-лэһэн үгэ хадаа удаан сагай хүдэл-мэриин үедэ амгалан тайбанай дого-ворнуудай проектнүүдые, мүн кон-ференциин процедурын журамые бэлэдхэһэн Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэ-риие бүдэхирүүлхэ гэһэн хүсэлые ха-руулһан байха юм.

Эваттын хэлэһэн үгэ болбол обор бүдүүлиг наадан шэнгеэр конферен-цидэ хабаадагшадта харагдаһан байна. Ушарынь хадаа тэрэнэй англо-американска блогой гол гүрэнүүдтэ дүтэ ба тэдэнэй мэдэлдэнь байһан ба баруун гол томо оронуудай али-найншье даалгабариие ябуулхаар бэлэн байһаниинь бүгэдэндэ эли бай-на. Эваттын дурадхалые Бирнс үгтан дэмжэһэн байна.

Процедурын асуудалнуудай та-лаар комиссиин заседанинууд пле-нарна заседанинуудтай нэгэ доро болохо еһогүй гэжэ конференциин тоолоһоноор энэ хэрэг хизаарлаһан байна. Комисси болбол үглөөдэр үг-лөөнэй 10 часта сугларха ба хүдэлмэриингөө журамые өөрөө тодоруулха гэһэн шиидхэбэри абта-һан байна. Конференциин пленарна заседани 16 часта болохо. Конфе-ренциин һаяар болохо пленарна за-седанинууд юрэнхы дискуссида зо-рюулагдаха болоно.

ПАРИЖСКА АМГАЛАН ТАЙБАНАЙ КОНФЕРЕНЦИ ДЭЭ...

ПАРИЖ, июлиин 30. (ТАСС-эй спецкорр). Мүнөөдэр Парижска конференци ажал хүдэлмэридөө оробо. Үглөөгүүр процедура тушаа комиссиин болон мандатна комиссиин заседани болоһон юм. Эдэ комиссинуудһаа түрүүшынхинь илангаяа шухала удхатай байна, тэрэ хадаа конференциин органууд болон хүдэлмэриин гурим журамые тодорхойлон гаргаха зэргэтэй. Эгээ иимэ байһан хадань, процедура тушаа комиссиин түрүүшын заседани дээрэ нилээд олон делегацинуудай түрүүнэр хабаадалсаһан байгаа.

Процедура тушаа комиссиин заседани дээрэ тус комиссиин түрүүлэгшын кандидатурые зүбшэн хэлсэбэ. Заседаниин эхилхэтэй сасуу австралийска делегат Эватт гэгшэ бельгийскэ делегацие хүтэлбэрилэгшэ Спаак гэгшэ энэ мэтын хэрэгтэ дүйтэй дүршэлтэй юм гэжэ һайрхажа байгаад, тэрэниие түрүүлэгшээр һунгаха гэһэн дурадхал оруулба.

Советскэ делегациин түрүү В. М. Молотов болбол комиссиин түрүүлэгшэ болгожо Югославиин делегат Карделиие һунгаха гэжэ дурадхаба, ушарынь хадаа ниитын дайсанда эсэргүү хүндэ хүшэр тэмсэлые өөрынгөө бэе дээрэ тэсэжэ гараһан героическа Югослави гээшэ энэ комиссиин түрүүлэгшын тушаалда һунгагдаха эрхэтэй байна, тэрээнһээ гадна, Кардель хадаа үргэн политическэ хүтэлбэриин талаар нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. В. М. Молотов болбол процедура тушаа комиссиин түрүүлэгшэ болохо кандидатура тухай асуудал хадаа, политическэ удхатай байһан хадань, тэрэниие техническэ гуримай асуудал шэнгеэр хаража болохогүй гэжэ зааба.

Энэ ушарые үргэн ниитээрээ ойлгоогүй байшоо. Сэхэрүүнь хэлэхэдэ, урдань дайсан байһан табан оронтой эб найрамдалай договор баталхын түлөө, хэрбээ бага оронууд тухай хэлэхэ юм болоо һаа, Австрали гү, али Бельги бэшэ, харин Югослави гү, али Греци үлүү ехээр анхарха еһотой байна. Процедура тушаа комисси амгалан тайбанай конференци дээрэ угаа шухала политическэ удхатай болоод байһан хадань, тус комиссиин түрүүлэгшэ тухай асуудалые шиидхэхэдээ энэ ушарые харалсангүй байжа болохогүй.

Процедура тушаа комиссиин түрүүлэгшэ болгожо Карделиие һунгаха гэһэн кандидатурые Польшын ба Украинын түлөөлэгшэд дэмжэлсэһэн байна.

Англи, Греци, Голландиин түлөөлэгшэд Спаагай кандидатурын түлөө хэлэһэн байна.

Чехословакиин делегат хадаа хоер түрүүлэгшэнэрые һунгажа, тэдэнэр ээлжээгээр түрүүлэгшэ һууха һэн гэжэ дурадхаба. Зүгөөр, энэ дурадхал дэмжэгдээгүй байшоо. Хитадай делегат болбол комиссиин түрүүлэгшэ ба вице-түрүүлэгшые һунгаха гэһэн дурадхал оруулба. Энэ дурадхалынь абтаһан байгаа.

Урда Американска Союзай түлөөлэгшын эрилтээр комиссиин түрүүлэгшын кандидатурые нюусаар голосовалалга гэнтэ хэгдэжэ, нилээд олон хүн гайхаба. Голосовани болоһоной эсэстэ Спаак 30 голос абаба, Кардель—7 голос абажа, нэгэ хүн арсаһан байгаа. Тэрэнэй һүүлээр, Кардель комиссиин вице-түрүүлэгшэ болгогдожо, нэгэн дуугаар һунгагдаа. Удаа тээнь процедура тушаа комиссиин заседани дээрэ хэблэлэй түлөөлэгшэдые оруулха тухай асуудал зүбшэгдэн хэлсэгдэбэ.

В. М. Молотов болбол конференциин бүхы комиссинууд болон пленумүүдэй заседани дээрэ хэблэлэй түлөөлэгшэнэрые үргэн олоор оруулха гэһэн заршамые һайшаан дэмжэһэн байна.

Советскэ делегаци болбол тэрэнэй позициие хэблэлдэ элдэбээр хазагайруулжа бэшэхэ ябадалые болюулхыень бусад делегацинуудһаа нилээд үлүү ехээр хүсэхэ ушартай гэжэ Молотов зааһан байха юм. Эб найрамдалай договорнуудай проектнүүдэй дүүрэн текстые тунхаглаха тухай асуудалда англиска делегациин баримталһан позициие буруушаажа, эб найрамдалай договорнуудай зүбшөөгдэһэн ба мүн зүбшөөгдөөгүйшье статьянуудые хүсэд тунхаглаха эрилтые, советскэ делегациин табяад, үнэндөө энэ асуудалда тон ондоо позици баримталжа байгаашье һаань, тэдэнэр эб найрамдалай договорнуудай проектнүүдые дүүрэн тунхаглахаһаа арсаба гэхэ һанаатай һүүлэй үдэрнүүдтэ хэдэн олон газетэнүүдтэ шал худал зэрэб үгэнүүдэй тараагдаад байһан тухай советскэ делегациин түрүү һануулһан байгаа. Процедурна комиссиин заседанинуудта хэблэлэй түлөөлэгшэд орожо байха еһотой гэжэ шиидхэгдэбэ. Мүн тэрэшэлэн заседанинууд болон бусад комиссинуудай, конференциин пленарна заседани дээрэ хэблэлэй түлөөлэгшэнэрые оруулжа байха тухай шиидхэбэри гаргахыень конференцидэ һайшаан дурадхаха гэжэ комисси тогтооһон байха юм.

Үдэшэлэн конференциин ээлжээтэ пленарна заседани болобо. США-гэй делегат Бирнс үгэ хэлэхэдээ, дэлхэйн түрүүшын дайнай һүүлдэ байһан шэнги Холбоото Штадууд гээшэ мүнөө үедэ амяраа илгарха политикые дахяад дабтахагүй һанаатай байна гэжэ хэлэһэн байна. Конференциин энээнэй хойто тээ хэхэ хүдэлмэри тушаа Бирнсын хэлэһэн мэдүүлгые шагнахадаа, тэндэ байгшад нэгэ бага гайхаба. Бүгэдын мэдэһээр, дүрбэн министрнүүдэй бултанайнь һайшааһан Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэринүүд тухай дурсаха зуураа, Бирнс болбол хэрбээ конференциин ондоо тогтоолнуудые баталжа абаа юм һаань, Холбоото Штадууд хадаа энээнэй урда тээ зүбшэжэ абаһан шиидхэбэринүүдые дахин хаража үзэхөөр Министрнүүдэй Соведтэ өөрынгөө нүлөөниие хэрэглэхэ болоно гэжэ мэдүүлбэ. Энэ мэдүүлгэ хадаа дүрбэн державануудай энээнэй урда тээ зүбшэжэ гаргаһан шиидхэбэринүүдые дахяад хаража үзэхэ гэһэн уряал гээшэ гэжэ олоншог делегадууд ба хэблэлэй түлөөлэгшэд сэгнэһэн байна.

Английска делегациин түрүү Эттли болбол Европодохи эб найрамдалай проблемэ тухай юрэнхыгөөр хэлэһэн байгаа. Договорнуудай проектнүүдые бэлдэжэ байхада бага бэшэ бэрхэшээлнүүд ушарһан юм, теэд нилээд ехэ юумэ хэгдээ, хэдэн олон шухала асуудалнууд тушаа үгөө нэгэдэжэ шиидхэбэри гаргагдаад байһан хадань тэрэниие хаража баяснабди гээд, Эттли зааба. Дүрбэн гол ехэ державануудай арсалдаата асуудалнуудые тиигэжэ үгөө нэгэдэнгеэр зүбшөөгүй байгаа юм һаань, конференци дээрэ таарамжатай шиидхэбэринүүд гаргагдаха бээзэ гэжэ найдахань хэсүү байгаа гэбэ.

Хитадай түлөөлэгшэ Ван Ши-цзе гэгшэ Италитай баталха эб найрамдалай договорой проектдэ хабаадаха тодорхой асуудалнуудые табиба. Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведээр табигдаһан эб найрамдалай договорнуудай проектнүүд соо бэшэгдэнхэй сэрэгэй условинуудые Ван Ши-цзе һайшаагаад, итальянска колонинуудай хуби заяан тухай асуудалые шидхэхэдээ мүнөө энэ гэһээр тэдэнэй нэгэ зарьмандань бэеэ даанхай гүрэн болохо эрхэ олгохо ба нэгэ зарьмандань тусхай болзор соо харгалзамжа тогтоохо шухала байна гэжэ хэлэһэн байха юм.

Удаа тээнь, конференци болбол мандатна комиссиин элидхэл дуулаба. Элидхэлшэнь—Эфиопиин түлөөлэгшэ Газзас гэгшэ комисси хадаа өөрынгөө бүрин эрхэтэ түлөөлэлгые эльгээгээгүй байһан нэгэ оронһоо бэшээрынь, конференци дээрэ ерэһэн делегацинуудай бүрин эрхэтэ түлөөлэлгые баталба гэжэ мэдээсэбэ. Кулуарнууд соо хөөрэлдэхэдөө, энэ орон болбол Бельги гээшэ гэлсэнэ. Конференци хадаа мандатна комиссиин элидхэлые баталһан байна.

Парижска конференциин мүнөөдэрэй пленарна заседани иигээд дүүрэһэн байха юм.

* * *

Парижда конференци боложо байһанай дашарамда, хэблэлэй зарим органуудай гаргажа байһан тэдэ хазагайралтануудые харуулха жэшээ болгон, конференцидэ эсэргүүсэхээр французска хэблэлэй зарьманайнь ябуулжа байһан кампани тухай заажа хэлэбэл һонирхолтой байха юм. Жэшээнь, Франциин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын официоз болохо—«Монд» гэжэ французска газетэ болбол мүнөөдэр түрүү бэшэг соогоо эрхэтэй ба үнэншэ байха гэһэн ушарые Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй баталһан шиидхэбэринүүдтэ зүрюулан табижа, эдэ шиидхэбэринүүдые таһалдуулхаар сэхэ уряална.

Үдэшэлэн гарадаг «Сите-Суар» гэдэг социалистическэ газетэ болбол мүн лэ тиимэрхүү юумэ бэшэжэ эб найрамдал «Мүнөө алдагдаа» гэжэ соносхобо. Реакционно Французска хэблэлэй энэ һэжэглэхээр аашануудынь хэнэй туһада хэгдэжэ байһыень таажа мэдэхэдэ бэрхэ бэшэл даа.

* * *

ПАРИЖ, июлиин 31. (ТАСС). Конференци дээрэ хэлсэжэ үзэхын тулада Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведээр табигдаһан амгалан тайбанай конференциин процедурын проект тухай хэлсэгдэжэ байһанай дашарамда, процедура тушаа комиссиин мүнөөдэрэй үглөөнэй заседани дээрэ айхабтар халуун дискусси болоһон байгаа. Тиихэ зуураа, Министрнүүдэй Совет дээрэ процедурые зохеожо гаргахада хабаадалсаһан державануудай түлөөлэгшэд хадаа советскэ делегациһаа бэшээрээ, эдэ державануудта дүтэрхы байһан зарим делегацинуудай зүгһөө дурсагдаһан заабаринуудые шүүмжэлжэ байхадань хамаархангүй, үгөө нэгэдэжэ баталһан процедурын заабаринуудые аршалха ябадалһаа дары дээрэ татагалзаад, дугай байха гэжэ бодоһониинь дан элеэр харагдана.

Процедура тушаа комиссиин мүнөөдэрэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн гол асуудалынь хадаа конференци дээрэ голосовалха гурим тухай асуудал болоно. Бүгэдын мэдэһээр, Министрнүүдэй Соведээр һайшаагдан баталагдаһан ба конференци дээрэ хэлсэгдэхээр табигдаһан процедурын заабаринууд соо процедурна асуудалнууд олонхиин дуугаар шиидхэгдэхэ еһотой, тиихэдэ бусад асуудалнууд конференциин пленум дээрэшье, мүн комиссинуудташье гурбанай хоер хуби болохо олонхиин дуугаар шиидхэгдэхэ еһотой гэһэн голосованиин гурим хараалагдаһан бэлэй. Энэ асуудал тушаа процедурын комиссида мүнөөдэр дискусси болоһон байха юм.

Заседаниин эхилхэдэ Югославиин түлөөлэгшэ М. Пьяде гэгшэ удха һайтай үгэ хэлэбэ. Тэрэ хадаа амгалан тайбанай конференци дээрэ хабаадалсажа байһан гүрэнүүдэй дайн сэрэгтэ элдэб янзаар хабаадалсаһан ушарынь тэмдэглэбэ. Эдэ гүрэнүүдэй зарьманиинь дайн сэрэгэй гол ехэ хүндэ хүшэрые бэе дээрээ тэсэжэ гараха, дайн байлдаануудые өөрынгөө газар дээрэ ба дайсанай газар дээрэ хэхэ ушартай болоод байхадань, дайнай газарһаа холо байһан бусад гүрэнүүд дайнда холоһоо хабаадалсаһан, зарим ушарнуудта тэрэ хабаадалгань миин хооһон үгөөр дүүрэдэг бэлэй гэбэ.

Иимэ байһан хадань, Югославиин түлөөлэгшэ болбол конференци дээрэ 22-дохи гүрэндэ—Албанида һуури олгохо шухала байһан тухай асуудал табиба. Тэрэ гүрэн хадаа фашистска агрессорнүүдэй зүгһөө хэгдэһэн добтолгодо тон түрүүшээр орожо, ниитын хэрэгэй түлөө тэнсэлгүй ехэ тэмсэлые баатарлигаар хэһэн байгаа. Амгалан тайбанай конференциин амжалта хадаа тэрээндэ хабаадагшадай шадаал һаа ехээр үгөө нэгэдэнги байгаа һаань туйлагдажа болохо юм гэжэ М. Пьяде тэмдэглэбэ. Гурбанай хоер хуби болохо олонхиин дуугаар шиидхэбэринүүдые баталха ябадал болбол бүгэдын нэгэн һаналтай байһаниие түгэс дүүрэнээр харуулхагүй, тиибэ-яабашье энэ метод хадаа мүнөөнэй условидо үлэмжэ зүб байха ушартай гэбэ. Тиихын хажуугаар югославска делегаци болбол гол асуудалнуудые гэхэ гү, али илангаяа этническэ удхатай асуудалнуудые шиидхэн хэлсэхэдээ, түбхын түрүүндэ тэрэниие һонирхохо союзна гүрэнэйнгөө зүбшөөлынь һураха шухала гэжэ мэдүүлбэ. Пьяде болбол процедурын заабарида зохихо заһабари оруулхые дурадхаһан байна. Голландиин түлөөлэгшэ болбол миил олонхиин дуугаар шиидхэгдэхэ заршамые үмөөрэжэ, гурбанай хоер хуби болохо олонхиин дуугаар шиидхэхэ гэһэн заабариие буруушаажа хэлэбэ. Голландска түлөөлэгшэ хадаа бага гүрэнүүдэй эрхыень хизаарлаба гэхэ һанаатай хооһон хубхай үгэнүүдые хэлэжэ, шашана. Советскэ делегациин дурадхалаар баталагдан абтаһан Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэринүүдтэ дурагүйшүүл мүнөө иимэ шалтаг баряад үгэ хэлэхэдэ зохид болобо гэжэ тоолоно хэбэртэй.

Австралиин түлөөлэгшэ Эватт гэгшэ мүн лэ тиимэрхүү үгэ хэлэнэ, тэрэ хадаа асуудал бүхэн тушаа хэдэн дахин үгэ хэлэжэ шашадаг байха юм. Гурбанай хоер хуби болохо олонхиин дуугаар шиидхэхэ гэһэн заабарида эсэргүүсэжэ хэлэ-хэлэһээр, иимэ гуримтайгаар голосовалаад байбал конференци гээшэ ямаршье тогтоол абажа юрэ шадахагүй байна гэжэ һүгэбэ. Эватт болбол шиидхэбэринүүдые баталан абахын тулада голосуудай табанайнь гурбан хуби хүсэд болохо гэжэ дурадхаба.

Удаа тээнь энэ асуудал тушаа советскэ правительствын позициһаа үндэһэлжэ, советскэ делегациин түрүү нүхэр В. М. Молотов үгэ хэлэбэ.

—Эндэ конференциин хүдэлмэриин процедура тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ байна—гэжэ нүхэр В. М. Молотов хэлэбэ. Тэрэнэй дашарамда, энээн тушаа бии байһан арсалдаануудые һонирхонгүй бидэнэр байжа шадахагүйбди.

Версальска конференциие жэшээ болгон абаад үзэе. Энэ конференци дээрэ процедурань ямар байгаа һэн бэ? Документнүүдые хараад үзэхэдэ, Версальска конференци дээрэ тэрэнэй хүдэмэриин процедурань баталагдаагүй байхаһаа гадна, харин конференциин үзэмжэ дээрэ табигдаагүй байшоо бэлэй. Дэлхэйн түрүүшын дайнай һүүлээр болоһон конференциин хүдэлмэриин гурим журам тиимэ байгаа һэн.

Сан-Францискода болоһон конференци дээрэ ямар байдалтай байгааб?

Сан-Францискода болоһон конференци дээрэ хабаадалсаһан 51 гүрэнүүдэй зүбшөөлтэйгөөр, Нэгэдэмэл нацануудай уставай проект болгожо энэ конференци дээрэ дүрбэн гүрэнүүдэй табиһан дурадхалда гурбанай хоер хуби болохо олонхиин дуугаар заһабари оруулха гэһэн байбал, тэрэнь дахин харагдажа үзэгдэхэ юм гэһэн шиидхэбэри баталагдаһан байна. Энэ заабари хадаа Сан-Францискода бүхы конференцинүүдэй боложо байха үе соо хүтэлбэри болгогдожо, тус конференциин хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ туһалба.

Хэрбээ мүнөө энэ конференци дээрэ һайшаан баталхын тулада гурбанай хоер хуби болохо олонхиин дуугаар абаха гэһэн заршам тогтоогдоо юм һаань, юрэ ямаршье һайшаалтай шиидхэбэри баталагдан абтажа шадагдахагүй байдалтай боложо болохонь гэһэн һанамжанууд эндэ хэлэгдэһэн байгаа,—гээд В. М. Молотов үргэлжэлүүлнэ. — Гансал шэдитэн гү, али үзэл үзэгшэд гү, али эсэсэй ямар нэгэн тусгаар үндэһэ баримтатай байһан хүн тиигэжэ хэлэжэ шадаха, тэрээн тухай бидэнэр хүсэд мэдэнэгүйбди. Юрэ хэлэхэдэ, зүгнэхэ-мэргэлхын гү, али таад гээд хэлэхын тулада хүсэд үндэһэ баримта байхагүй. Сан-Францискода болоһон конференци хадаа өөрынгөө шиидхэбэринүүдые баталхадаа гурбанай хоер хуби болохо олонхиинь дуугаар шиидхэхэ заршамые баримталба. Теэд Сан-Францискода һайшаалта тогтоолнууд үсөөн баталагдаа гээшэ аал? Тэдэнь яһала олон бии байгаа. Гурбанай хоер хуби болохо олонхиин дуугаар шиидхэбэринүүдые баталан абаха тухай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй оруулһан дурадхалые абаад байба, конференциин зүгһөө һайшаалта тогтоолнуудые баталан абахагүй аюул тохеолдожо болохо гэжэ таад гээд хэлэхэ ямаршье үндэһэ баримта байхагүй.

Гурбанай хоер хуби бэшэ, харин табанай гурбан хубяар шиидхэхэ заршамые баримталха хэрэгтэй гэжэ австралийска делегат Эватт гэгшын хэлэһэн шэнгеэр хүнүүдэй хэлэхэнь юрэ бусын байнабшуу, эндэ арифметикэ мэдэхэ эрдэмтэй, тон нарин бодолготой ба бүхы делегадуудта хүсэд мэдэгдэхэгүй үшөө элдэб бүриин зүйлнүүдэй бии байһаниинь эли мэдэгдэнэ, зүгөөр эдэ бүгэдэ тухай энэ бодомжолгонуудые зохеоһон автор һанамжаяа хүсэд хэлээгүй байнабшуу.

«Процедура тухай асуудал тушаа Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй оруулһан дурадхалые би аршалан хэлэнэб гэжэ В. М. Молотов хэлэбэ. Гэбэшье, США-гэй Великобританиин, Франциин ба Советскэ Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй баталан абаһан энэ шиидхэбэриие би орой гансаараан аршалжа байхагүй бэзэб гэжэ һананаб».

Дам саашаа, В. М. Молотов болбол конференци дээрэ ба һунгагдан байгуулагдаха тэдэ комиссинуудта голосовалха тухай асуудалда советскэ делегаци тон анхаралтайгаар хандаад, конференци дээрэ гү, али ямар нэгэн комиссинуудаар шухала асуудалнууд тушаа шиидхэбэринүүдые гаргахадаа мэргэжэлтэй олонхинь үлүү булюу байха юм гэжэ тоолоно гэбэ. Шухала суглаанууд дээрэ шиидхэбэринүүдые гаргахадаа мэргэжэлтэй олонхинь юрын олонхидо орходоо, бага этигэлтэй хүндэтэй байха юм гэжэ хэн нэгэндэ ойлгуулхань бэрхэтэй болохол. Жэшээнь 10 хүнэй арсаһаар байтар 11 хүнэй голосоор баталагдан абтаһан шиидхэбэри хадаа 7 хүнэй арсаһаар байтар 14 голосоор баталагдаһан шиидхэбэриһээ дээрэ байха юм гэжэ гэршэлэн хэлэхэ болоо һаань, гон гайхалтай байха бэлэй. Ушар хэрэгтэ сэхэрүүнь хандадаг хүндэ тиигэжэ ойлгуулхань бэрхэтэй байхал.

Энэ конференци дээрэ шухала асуудалнуудые хаража үзэхэдөө, юунһээ айха хэрэгтэй гээшэб? Юумэ бүхэниие ухаантайгаар хаража үзэхэ ба «голосуудаар наадаха» гэжэ хэлсэдэг тиимэ арга-хорго хэхэ ябадалые гаргажа болохогүй. Конференциин этигэл хүндые унагаахагүй ба эндэ баталагдан абтаха шиидхэбэринүүдэй удхыень бууруулхагүйн тулада тэрээнһээ эртээнһээ һэргээлхэ хэрэгтэй. Үнэндөө, бидэнэй хэн бүхэндэ эли мэдэгдэхэ үльгэр жэшээ абаад үзэгты,—гээд нүхэр Молотов саашаа үргэлжэлүүлнэ. Бидэнэр эб найрамдалай табан договорнуудые зүбшэн хэлсэжэ байнабди, тиихэдээ нэгэ конференци дээрэ хамтарһан олон конференцинүүд боложо байна гээшэ. Жэшээнь Финлянди тухай асуудалые мүнөө абаад үзэгты. 21 гүрэнһөө оройдоо 10-иинь Финляндитай дайнай байдалтай байһан юм гэжэ мэдэнэт. Тиимэ байхадань Финляндитай дай хээгүй 11 оронуудай голосоор булюу болгожо, Финляндитай баталха эб найрамдалай договор тушаа ямар нэгэн һайшаалнуудые абаад байгаа юм һаань, тэрэ шиидхэбэриие шухала удхатай гэжэ тооложо болохо гээшэ аал? Тиигэбэл голосуудаар наада хэлгэн боложо, конференциин нэрэ гутааха болоно.

Гэбэшье, иимэ юумэ болохогүй бэзэ даа, тэрэ голосуудаар наада хэлгэн болоод байбал мухардалгада оруулжа болохобшуу. Энэ хадаа конференциин аша туһада зохихо гээшэ гү?

Баһа нэгэ ондоо жэшээ абаад үзэхэдэ болоно. Конференциин хүдэлмэри тухай уласхоорондын олониитын һанал ямар байха гээшэб гэжэ бидэнэр анхаралаа хандуулха еһотойбди. Жэшээнь, парижска хэблэлэй зарим нэгэн яһала этигэлтэй органууд мүнөө бидэнэй эндэ хэлсэжэ байһан процедура тухай асуудалнуудые ямараар харана гээшэб?

«Попюлер» гэжэ социалистическэ газетэ мүнөөдэр иигэжэ мэдээсэбэ:

«Дүрбэн ехэшүүл хадаа процедурын асуудал тушаа миил олонхиин дуугаар ба гол асуудалнууд тушаа гурбанай хоер хуби болохо олонхиин дуугаар шиидхэбэринүүдые баталан абаха һэмди гэжэ дурадхаад байна. Энэ һүүлшын услови гээшэ англо-саксонуудые ... хагүй байдалда оруулха ... Ушарынь хадаа тэдэнэр ... гүрэнүүд-клиентнүүдтэй ... али 13 голостой болохо ... бээ хамаг бүхы шии... миил олонхиин дууга... байха еһотой болоо юм... ветскэ Союзда ходо... урагшагүйдэлгэ болож... лабтай».

Процедура тухай бидэ... хэлсэжэ байһаниие Фра... ниитын һанал иимээр ой... набшуу. Теэд энэ хадаа ... шэн хэлсэлгэ тухай ... миил гансахан харюу бо... ференцидэ хабаадалсажа ... суудай бүхы арифметик... байһан г-н Эваттын тоол... дэ орходоо, газетэдэ ... тиимэ тодо байхагүйдөө ... седанинууд дээрэ 13 гол... гаар блок болохо юм гэ... лер» газетэдэ бэшэһэн ... байлсана гээшэ гү—тэрэ... нэгүй. «Попюлер» газетэд... һэн тоонууд хадаа Эва... метикэтэй эгээл таараха ...

Тиихэ зуура, конферен... хинь үсөөн таладаа зүрюу... гэжэ эртээнһээ хэлэгдэнэ... хоер хуби болохо олонхи... гээшэ Эваттда яахадаа ... байнаб, тиихэдэ табанай ... би тухай олонхинь тэрээ... таaража, 21-һээ 13 гол... байһаниинь бидэндэ мүн... той болоно гээшэ. Энэ ... гуур хэгдэжэ байһан бо... нууд байһыень харахада ... бэшэ, тиин конференци ... суудай тусгаар арга хэж... һээ ашаг туһа абаха һана... арга-хорго хадаа конферен... туһада таарахагүй ба кон... этигэл хүндэ тухай оролдо... һыень харуулна, харин ... дай дунда блок боложо ... группын ашаг туһада таа... но. Конференци хадаа го... иигэжэ наада хэхэ ябада... шөөхэ еһогүй.

Конференци болбол тад... ашаг туһые бодохо байна.

21 гүрэнһөө томилогдожо... легацинууд голосуудаар на... тулада али нэгэнэй арга ... лохогүй, харин конферен... өөрынгөө һаналнуудые эти... элирхэйлэн мэдүүлһэн ... дые бэлдэхэые хүсэхэ ба... нэр хадаа энэ конференц... гү, али 13 голосуудые бу... суудта зүрюулан табиха ... болюулха, голосуудаар ... гые гаргахагүй еһотойбди, ... гэхэдэ, тиимэ арга хурга... дуудай зүгһөө зарлагдан ... энэ конференци тэдэнэй... хүсэлые элирхэйлэн хару... дахагүй болоно. Конферен... гэл хүндые унагаахагүй гэ... та бэхи эб найрамдал то... мүн союзна гүрэнүүдэй ... нуудта таараха болон ула... дын олониитын һаналаар ... хэ тиимэ договорнуудые ... гаргахадань туһалха гэһэн ... дай хүсэлэниие бэелүү... оролдохо еһотойбди. Эгэ... дээрэһээ, би болбол Гада... рэгүүдэй Министрнүүдэй ... һайса шэнжэжэ үзэһэн ба... тайгаар бодомжолжо зохео... мүнөө процедура тухай асу... шаа конференцидэ дү... шиидхэбэринүүд хадаа үндэ... ри болгогдожо баталагдаа... жа болохо байна гэжэ бодо... дэ шиидхэбэринүүд болбол... ренциин бүхы хүдэлмэриин ... лые һайжаруулха хэрэгтэ т... гэжэ шадаха байна. Бидэнэ... суудаар наада хэхэ гэһэн ... һэдэлгэнүүдые сухарюулан ... ба бидэнэй шиидхэбэринүү... һайнаар баталагдан абтаһа... оролдохо, мүн тэдэ шиид... нүүд хүсэд этигэлтэй хүндэ... жа, эб найрамдалай договор... эсэслэн зохеоходонь һайн ... байһай гэжэ оролдохо еһото... гэбэ.

Удаа тээнь, Грециин т... үгэ хэлэхэдээ, Голландиин ... шын мэдүүлгые һайшаан, ... нэгэдэлсэһэн байна. Гадаа... рэгүүдэй Министрнүүдэй ... зохеон бэлэдхэһэн процеду... баринуудые дэмжэн дүн... түлөө үгэ хэлэһэн Югославии... лэгшын богонихон мэдүүлгэ... һүүлээр тус заседани дүүрэ... гаа.

Харюусалгата редактор
Ц. Д. ДАМДИНЖ...

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС. Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора —23; ответ секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства—3-23 (2 зв): культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.)

Н—00672. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж ...